

Toelichting

**peilbesluit 't Bovenwater
en het Hollandse Hout**
(partiële herziening peilbesluit
Lelystad 2006)

januari 2025

Waterschap Zuiderzeeland
Postbus 229
8200 AE LELYSTAD
telefoon: (0320) 274 911
www.zuiderzeeland.nl

Verantwoording

Titel: Peilbesluit 't Bovenwater en het Hollandse Hout

Zaaknummer: 1011926

Vastgesteld voor het college van
Dijkgraaf en Heemraden:

Auteur: J.W. Koenders

Gecontroleerd door: J. Bosschaart

Goedgekeurd door: S van der Pol

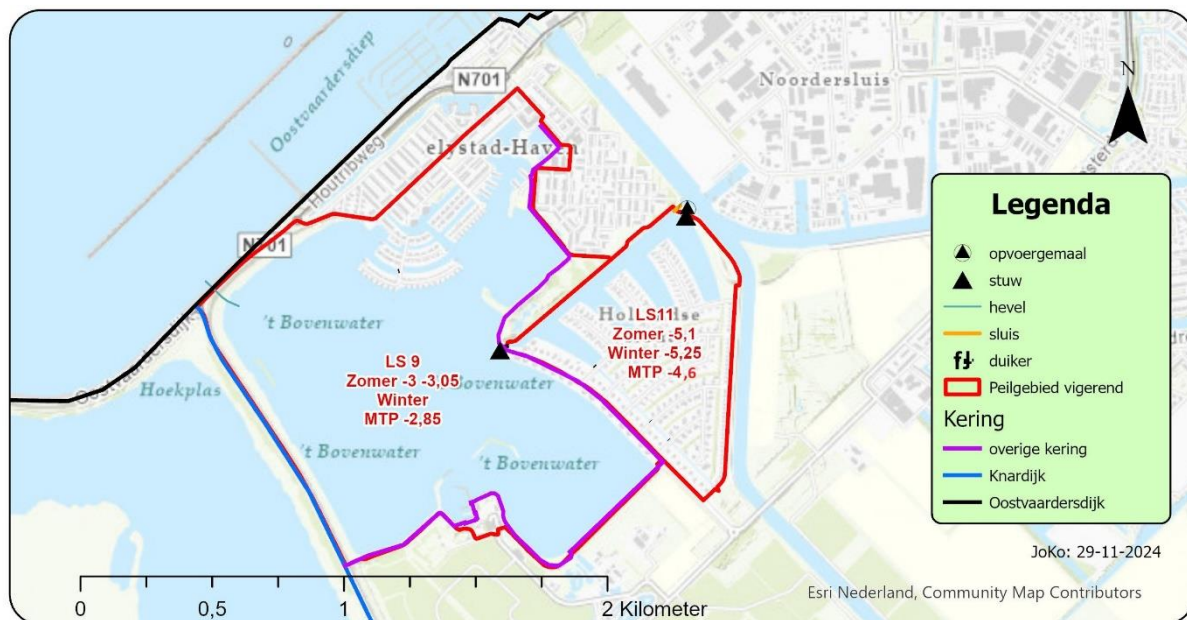
Datum: 10 december 2024

Samenvatting

Het onderhavige peilbesluit betreft een gedeeltelijk actualisatie van peilbesluit Lelystad (vastgesteld 2006) en omvat de peilgebieden 't Bovenwater en het Hollandse Hout. In dit peilbesluit zijn meerdere peil en peilgrenswijzigingen gedaan met als doel de huidige situatie in het veld zo goed mogelijk vast te leggen.

De peilgebieden 't Bovenwater en het Hollandse Hout liggen ten zuidwesten van Lelystad en maken deel uit van het vigerende peilbesluit Lelystad (2006). Het peilgebied 't Bovenwater heeft een omvang van 172 hectare het Hollandse Hout is 50 hectare groot. 't Bovenwater kan via een stuw afwateren naar het Hollandse Hout. Via een hevel kunnen we water uit het Markermeer inlaten in 't Bovenwater. Het Hollandse Hout wordt van water voorzien via een suppletiepomp vanuit de Lage Dwarsvaart.

De vigerende waterstanden staan in Figuur 1.

Figuur 1 ligging van de peilgebieden

Inhoud

1.	Inleiding	1
1.1.	Doel.....	1
1.2.	Peilbesluit.....	1
1.3.	Procedure	1
1.4.	Leeswijzer	1
2.	Gebiedsbeschrijving.....	2
2.1.	Begrenzing en topografie.....	2
2.2.	Maaiveldhoogte	3
2.3.	Maximaal Toelaatbaar Peil	4
2.4.	Landgebruik functie	4
2.4.	Kader Richtlijn Water (KRW) en natuur	5
2.5.	Archeologie en aardkundige waarden	5
2.6.	Watersysteem	6
2.6.1.	Bodem.....	6
2.6.2.	Oppervlaktewater	7
2.6.3.	Bodemdaling	8
3.	Huidig watersysteem	9
3.1.	Vigerende peilen	9
3.2.	Peilbeheer in praktijk	9
3.3.	Aandachtspunten uit vooroverleg.....	11
3.4.	Methode toetsing.....	11
3.4.1.	Methode toetsing stedelijk gebied – drooglegging	11
3.4.2.	Methode toetsing agrarisch gebied – drooglegging	11
3.4.3.	Methode toetsing natuur	11
3.5.	Toetsing actuele peilen.....	12
3.6.	Online inventarisatie	12
3.7.	Nota zienswijze	13
4.	Peilvoorstel.....	13
4.1.	Voorstel	13
4.2.	Peilgrens wijziging	13
4.3.	Beheermarge	14
4.4.	Toetsing peilvoorstel	14
4.5.	Maatregelen.....	14
4.6.	Monitoring & evaluatie	14
4.7.	Effecten	15
5.	Kaders	16
5.1.	Inleiding.....	16
5.2.	Wettelijk kader.....	16
5.2.1.	Landelijk	16
5.2.2.	Provinciaal	16
5.2.3.	Waterschap	17
5.3.	Beleidskader	17
5.3.1.	Kaderrichtlijn water.....	17
5.3.2.	Nationaal Bestuursakkoord Water	17
5.3.3.	Waterprogramma Provincie Flevoland	18
5.3.4.	Omgevingsverordening provincie Flevoland	20
5.3.5.	Waterbeheerprogramma 2022–2027	21
5.3.6.	Omgevingsplan.....	21
6.	Literatuur.....	22
7.	Bijlagen	23

1. Inleiding

1.1. Doel

Waterschap Zuiderzeeland beheert de waterstanden in het hoofdwatersysteem binnen zijn gebied. Het waterschap stemt het waterbeheer af op de functies van omliggende gebieden die op deze watergangen afwateren. Daarbij wordt ook rekening gehouden met waterkwaliteit, infrastructuur en de stabiliteit van dijken. In peilbesluiten worden de gewenste waterstanden (streefpeilen) vastgelegd. Daarnaast beschrijft het peilbesluit hoe belangen, zoals die van natuur, infrastructuur en recreatie, tegen elkaar zijn afgewogen.

1.2. Peilbesluit

Met het peilbesluit bieden we de belanghebbenden in het gebied duidelijkheid en rechtszekerheid ten aanzien van de te hanteren streefpeilen. Van Waterschap Zuiderzeeland mag men verwachten dat wij de vastgestelde streefpeilen zo goed mogelijk handhaaft als binnen zijn vermogen ligt. Het waterschap heeft hiertoe een inspanningsverplichting.

Binnen de peilgebieden komt het in uitzonderlijke gevallen voor dat het peil van een waterlichaam langdurig hoger kan zijn dan het streefpeil van het desbetreffende peilgebied. Dit kan verscheidene oorzaken hebben, waaronder een grote afstand van waterlichaam tot het peilregulerende kunstwerk of de inrichting van het waterlichaam als infiltratiegebied. Indien ontwikkelingen leiden tot veranderingen in het watersysteem is het van belang rekening te houden met de mogelijkheid dat het waterpeil in waterlichamen hoger kan zijn dan het aangegeven streefpeil.

De streefpeilen worden gehanteerd op het peilregulerend kunstwerk. Waar een kunstwerk niet beheerbaar is, kunnen wij het peil niet actief reguleren. Daar waar het kunstwerk wel instelbaar is, is een beheermarge op het streefpeil van toepassing. Het peil is met inbegrip van de beheermarge van toepassing in reguliere situaties. In afwijkende situaties, zoals door weersomstandigheden of tijdens beheer en onderhoud, kan tijdelijk een afwijkend peil van toepassing zijn.

Het doel van de toelichting op het peilbesluit is partijen te informeren over het peilbeheer in de afgelopen jaren en de voorgenomen veranderingen. Hiervoor stellen wij een herziening op van het peilbesluit Lelystad (Vastgesteld in 2006). De voorgestelde herziening beoogt de waterstanden zoals deze de afgelopen jaren in de praktijk zijn gehanteerd te formaliseren.

1.3. Procedure

Het waterschap heeft met de gemeente Lelystad vooroverleggen gehad. In deze overleggen informeerde het waterschap de gemeente over de doelstelling van het peilbesluit en de beoogde herziening hiervan. De gemeente Lelystad heeft het waterschap gewezen op specifieke aandachtspunten met betrekking tot het peilbeheer. Het waterschap heeft deze punten meegenomen in de afweging van het Ontwerp peilbesluit.

1.4. Leeswijzer

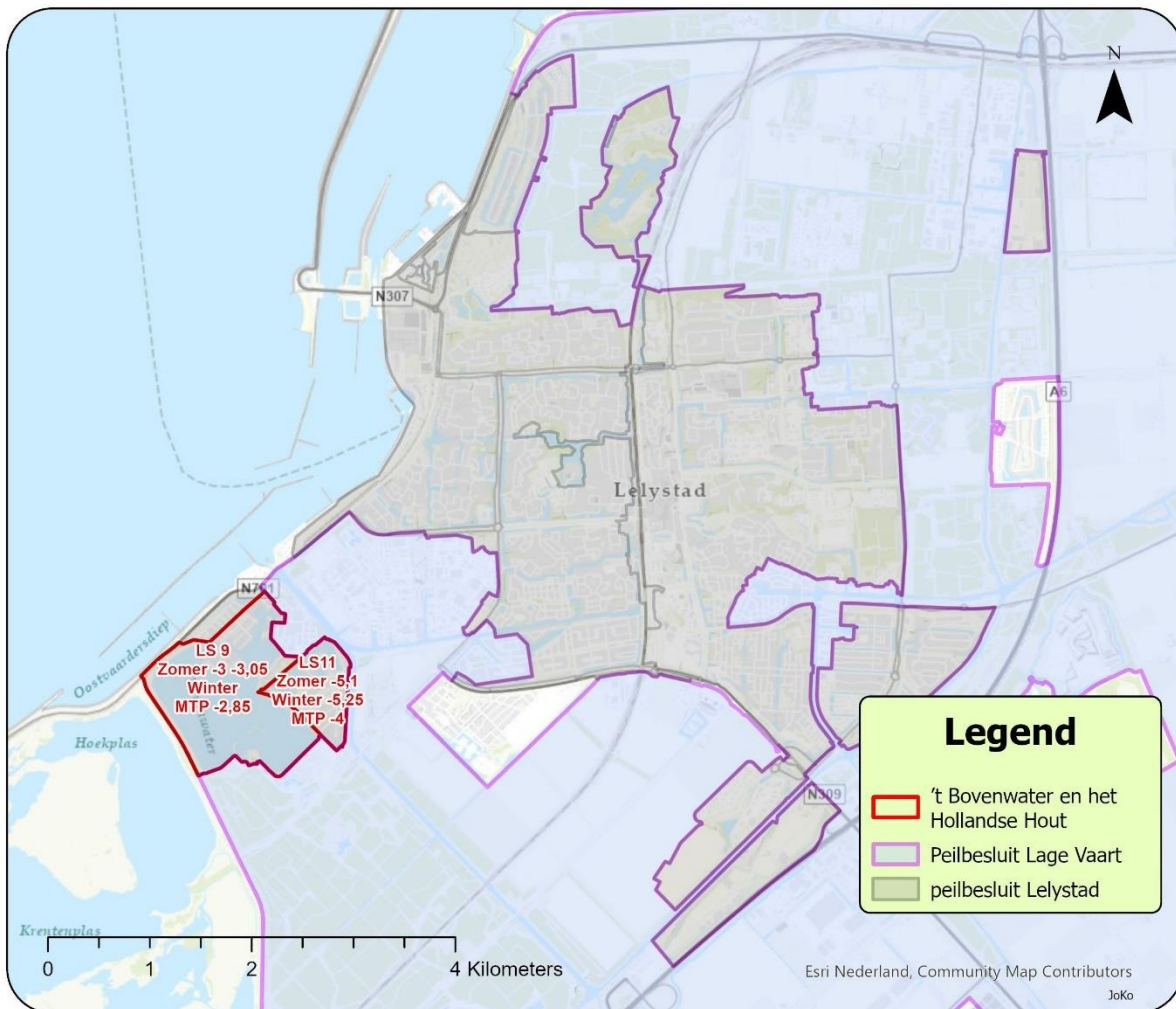
In hoofdstuk 2 beschrijven wij het gebied en de aspecten van belang binnen dit peilbesluit. In hoofdstuk 3 wordt het huidige watersysteem beschreven en getoetst. In hoofdstuk 4 staat het peilvoorstel. De wettelijke en beleidskaders staan in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 staat de literatuurlijst en in hoofdstuk 7 de bijlagen. In hoofdstuk 8 staan de kaarten die bij deze toelichting horen.

2. Gebiedsbeschrijving

In dit hoofdstuk worden de voor het peilbesluit belangrijkste kenmerken van het gebied omschreven. Denk aan de ligging, de maaiveldhoogte, het bodemtype, het grondgebruik en ten slotte het algemeen functioneren van het watersysteem.

2.1. Begrenzing en topografie

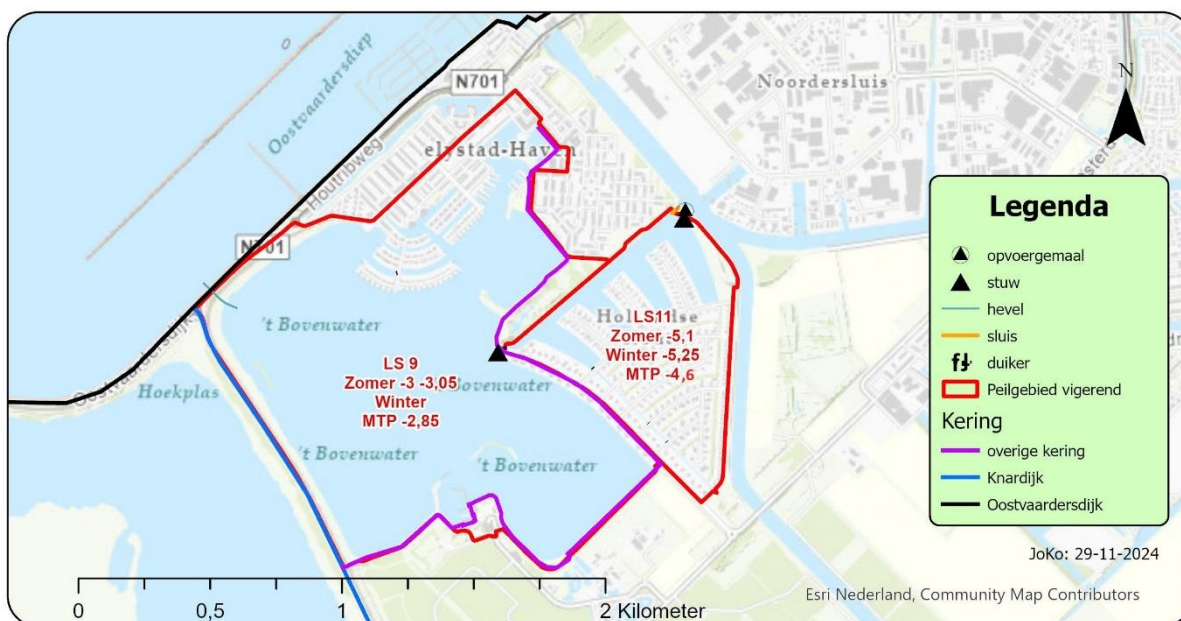
De peilgebieden 't Bovenwater en het Hollandse Hout liggen ten zuidwesten van Lelystad (zie Figuur 2) en maken deel uit van het vigerende peilbesluit Lelystad (2006). Het peilgebied 't Bovenwater heeft een omvang van 172 hectare het Hollandse Hout is 50 hectare groot. De wateren grenzen aan drie watersystemen: het Markermeer (zomerpeil NAP -0,20 m/ winterpeil NAP -0,40 m), de Oostvaardersplassen (streefpeil NAP -3,7 m) & de Lage Vaart (streefpeil NAP -6,2 m).

Figuur 2. Ligging van de peilgebieden 't Bovenwater en het Hollandse Hout

Aan- en afvoer

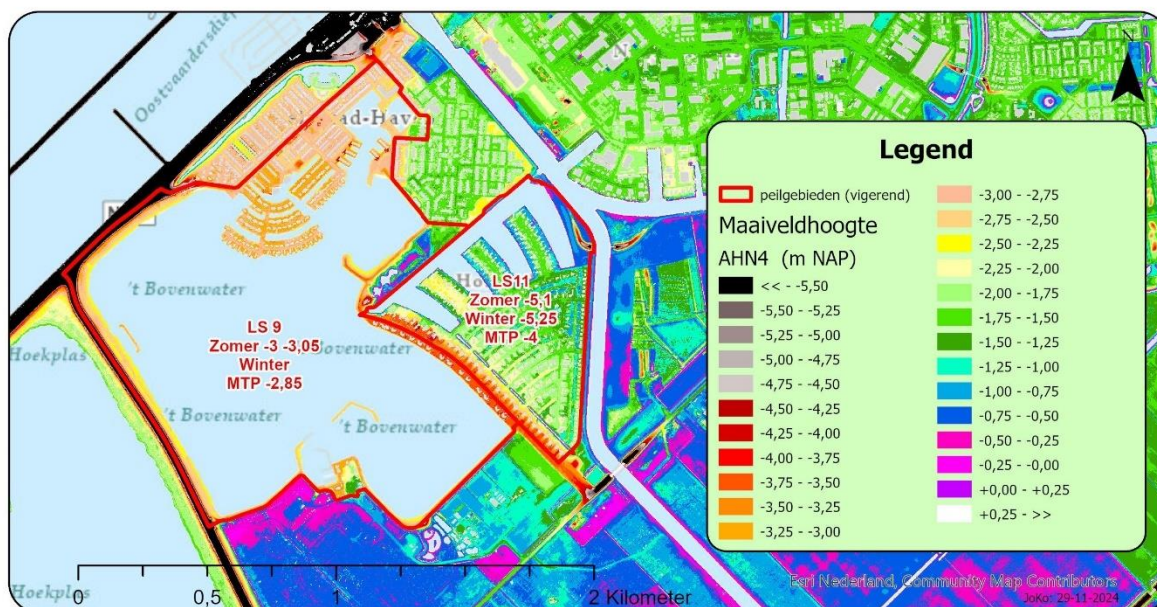
De aanvoer van water naar 't Bovenwater vindt plaats vanuit het Markermeer met een hevel (zie Figuur 3). De waterafvoer gebeurt via een stuw naar het watersysteem van het Hollandse Hout. Vanuit hier wordt het overtollige water via een stuw afgevoerd naar de Lage Dwarsvaart. Via een opvoergemaal kan het Hollandse Hout op peil worden gehouden met water uit de Lage Dwarsvaart.

Figuur 3 Ligging van de vigerende peilgebieden en peilregulerende kunstwerken

2.2. Maaiveldhoogte

Op basis van de Algemene Hoogtekaart Nederland (zie Figuur 4) blijkt dat de hogere delen van het terrein in het peilgebied 't Bovenwater op ongeveer NAP -2,3 m liggen. De lagere delen liggen rond NAP -2,8 m. In het peilgebied Hollandse Hout varieert de maaiveldhoogte van circa NAP -1,7 m tot NAP -4,9 m.

Figuur 4 Maaiveldhoogte AHN4

2.3. Maximaal Toelaatbaar Peil

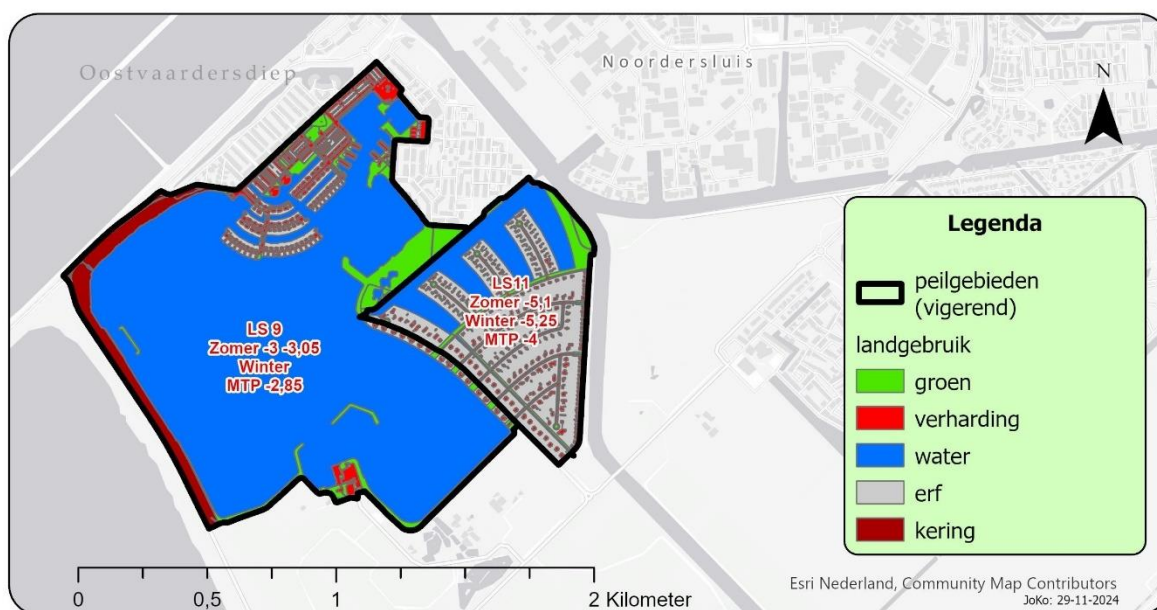
Bij hevige neerslag kan een peilverhoging optreden. Het Maximaal Toelaatbaar Peil (MTP) is het hoogste waterpeil waarbij in een gebied geen grootschalige inundatie (overstroming) zal voorkomen. Het MTP is per peilgebied bepaald aan de hand van maaiveldhoogtes. Het MTP voor de peilgebieden 't Bovenwater en het Hollandse Hout is weergegeven in Tabel 1 Maximaal Toelaatbaar Peil.

Tabel 1 Maximaal Toelaatbaar Peil

Peilgebied Code	Peilgebied naam	Maximaal Toelaatbaar Peil (MTP) in m NAP
LS 9	't Bovenwater	-2,85
LS 11	het Hollandse Hout	-4,60

2.4. Landgebruik functie

Het landgebruik is bepaald op basis van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (zie Figuur 5). De oppervlakte en percentages staan in Tabel 2.

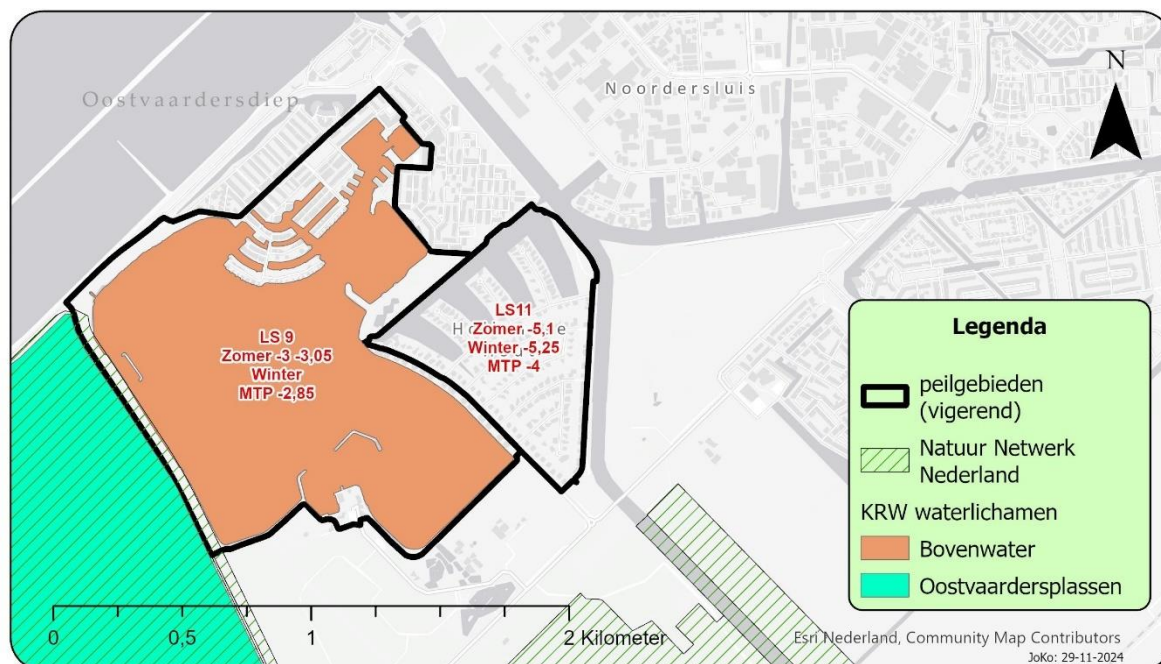
Figuur 5 Landgebruik

Tabel 2 Landgebruik

Landgebruik	Bovenwater		Hollandse Hout	
	hectare	percentage	hectare	percentage
erf	7,62	4,1	26,3	51,8
groen	20,57	11,1	4,89	9,6
kering	13,54	7,3	0,01	0,0
verharding	11,42	6,1	7,18	14,1
water	132,8	71,4	12,42	24,4
totaal	185,95	100	50,8	100

2.4. Kader Richtlijn Water (KRW) en natuur

het Bovenwater heeft de KRW status kunstmatig en het type ondiepe gebufferde plassen. Ten zuiden van het Bovenwater liggen de Oostvaardersplassen. Deze maken deel uit van het Natuur Netwerk Nederland (zie Figuur 6).

Figuur 6 Kader Richtlijn Waterlichamen en Natuur Netwerk Nederland

2.5. Archeologie en aardkundige waarden

Archeologische waarden worden door de provincie geregistreerd. Daarbij maakt zij onderscheid in vlakken (verwachtingswaarden) en locaties (monumenten). Archeologische waarden kunnen negatief beïnvloed worden door peildalingen. Voorwerpen worden versneld aangetast wanneer deze boven het grondwaterpeil komen te liggen. Het beleid is dan ook om terughoudend met peilverlaging om te gaan bij de aanwezigheid van archeologische waarden. Binnen het peilbesluitgebied zijn geen archeologische monumenten aanwezig. De archeologische monumenten zijn onderdeel van de cultuurhistorische waardekaart van de provincie Flevoland (<https://kaart.flevoland.nl/cultuurhistorie/>).

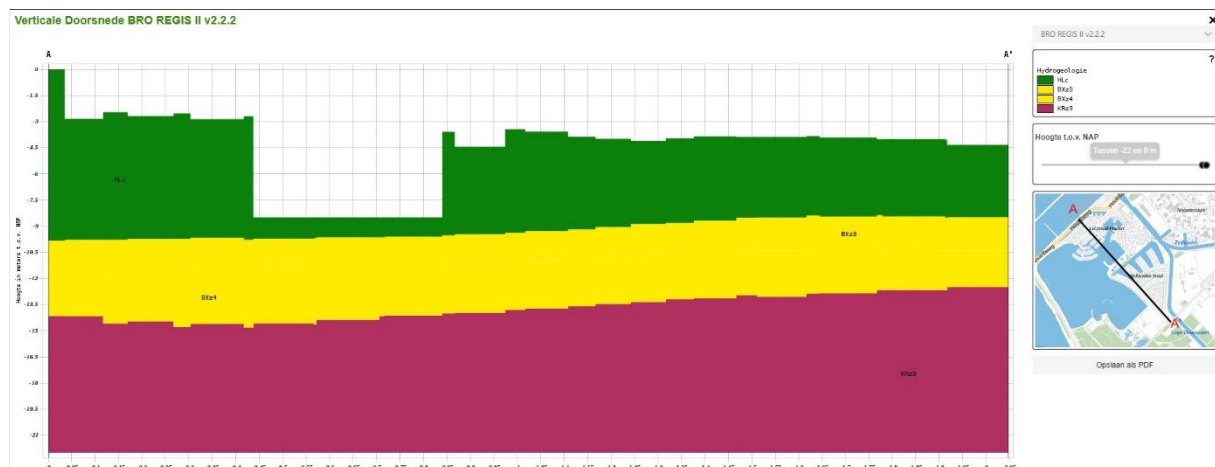
2.6. Watersysteem

Hieronder zijn de onderdelen bodem en oppervlaktewater op hoofdlijnen beschreven, mede aan de hand van de waterhuishoudkundige kaart (zie: Bijlage 3).

2.6.1. Bodem

De bodem van 't Bovenwater was voor 1975 als landbouwgrond in gebruik. Ze bestaat voornamelijk uit zware klei en bevat veel rietwortelstokken. In de noordwestelijke hoek van de plas ligt een gedeeltelijk afgegraven zanddepot. In 1975 en begin 1976 zijn kades op de kavels aangelegd waarna in het voorjaar van 1976 water op het maaiveld is gepompt.

In Figuur 7 is de bodemopbouw weergegeven. De holocene deklaag varieert in dikte tussen 7 meter ter plaatse van de Houtribweg en 3 meter ter plaatse van de Buizerdweg. Uit boorbeschrijvingen blijkt dat er in de holocene deklaag op een diepte van circa 2 tot 4 meter onder het maaiveld een veen / gyttja¹afzetting aanwezig is. De dikte varieert van 0,5 tot 2 meter. Onder de holocene deklaag ligt een dik zandpakket.

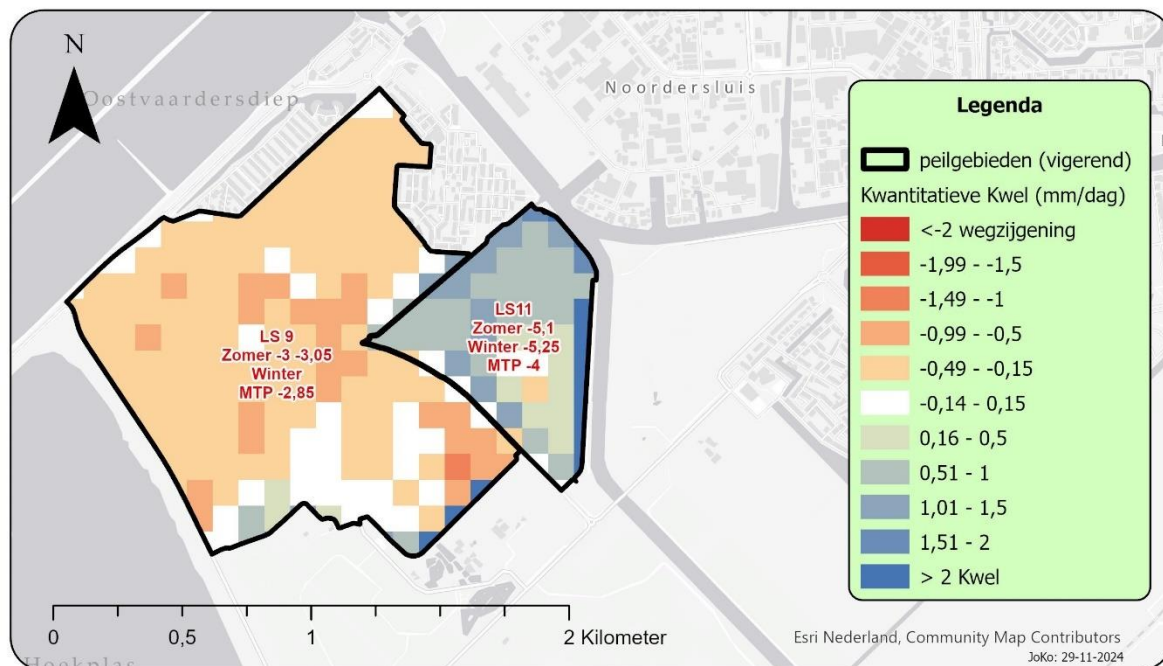

Figuur 7 REGIS bodemopbouw tussen de Houtribdijk (A) en de Buizerdweg (A')

Kwel en infiltratie

In Figuur 8 is de verticale grondwaterbeweging weergegeven als kwel- en infiltratieflux. Hieruit blijkt dat in het 't Bovenwater sprake is van infiltratie. Dit is het gevolg van de relatief hoge waterstanden ten opzichte van de binnendijkse omgeving en de beperkte dikte van de holocene deklaag onder de bodem van de plas. In het Hollandse Hout is als gevolg van de relatief lage waterstand sprake van kwel.

¹ gyttja is een fijn organisch sediment bestaande uit detritus (fijnkorrelig dood organisch materiaal, meestal verslagen veen). Deze organische afzetting vormt vooral in veenmeren met stilstaand, water (dieper dan 1 à 2 meter).

Figuur 8 Kwel en infiltratie kaart

2.6.2. Oppervlaktewater

't Bovenwater

't Bovenwater is een in 1976 ingerichte recreatieplas waar zeil- en surfsport van oudsher centraal staat. Na de aanleg van de woonwijken rond het meer is de functie als "woonwater" eveneens belangrijk geworden. Ook is 't Bovenwater door de provincie Flevoland aangewezen als Kaderrichtlijn Water waterlichaam. Dit betekent dat het verplicht is te voldoen aan een voldoende waterkwaliteit. Het maaien van de waterplanten voor de vaarrecreatie gebeurt volgens het beheerplan van de gemeente Lelystad. Het maaien voor de recreatievaart wordt tot een minimum beperkt ten behoeve van de waterkwaliteit.

In 2023 is 't Bovenwater verwijderd van de lijst met officiële zwemlocaties. Dat betekent dat de provincie géén beoordeling doet van de zwemwaterkwaliteit. In overeenstemming hiermee heeft het waterschap eveneens de specifieke zwemwatermonitoring laten vervallen, maar verzorgt en volgt wél in algemene zin de waterkwaliteit.

In het peilbesluit Lelystad (2006) staat voor 't Bovenwater een flexibel peil tussen NAP -3,00 en -3,05. Een combinatie van inzijging en verdamping zorgt ervoor dat de waterstand in 't Bovenwater gedurende de zomer uitzakt. Om dit te beperken kan er met een hevel water worden ingelaten vanuit her Markermeer.

Hollandse Hout

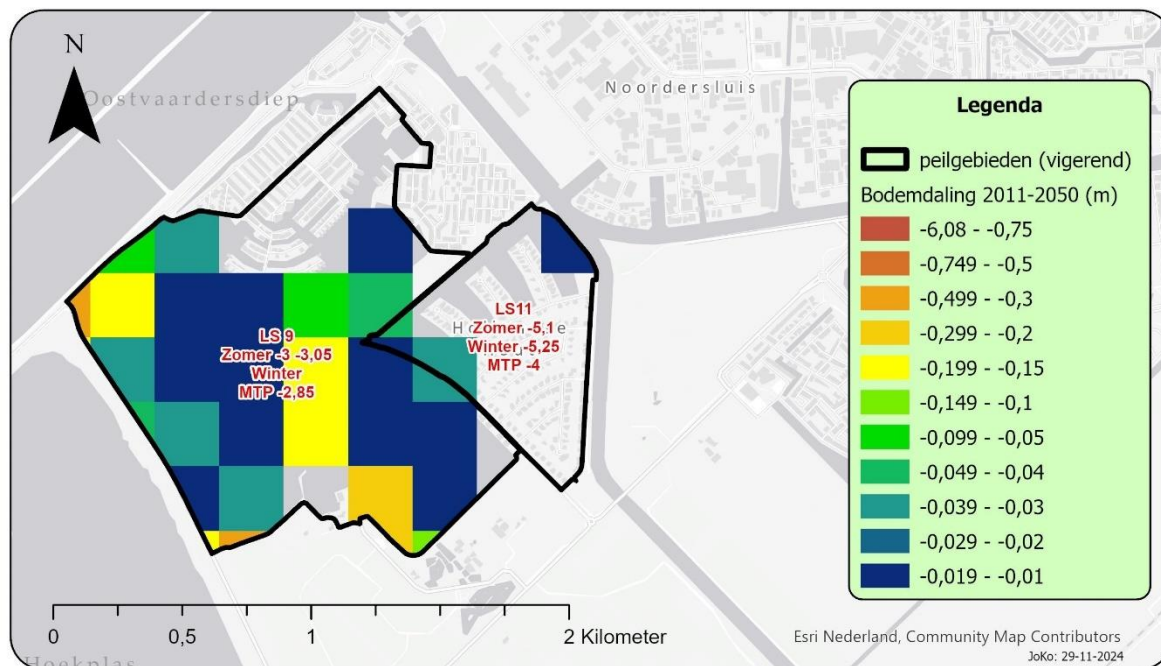
Het waterschap heeft met het oog op de te verwachten waterkwaliteit, in overleg met de gemeente Lelystad en de projectontwikkelaar geadviseerd een hoger peil in te stellen gelijk aan de stijghoogte van het ijzerrijke grondwater. De gemiddelde stijghoogte bedraagt circa N.A.P. -5,20m. Hierdoor kan ijzerrijke grondwater niet toestromen en wordt een betere waterkwaliteit (m.n. doorzicht) van het water verkregen. Bij de planvoorbereiding is door de projectontwikkelaar uitgegaan van een streefpeil in de winter van N.A.P. -5,10m en een variabel peil in de zomer tussen N.A.P. -5,10m en N.A.P. -5,25m.

In het vigerende peilbesluit is voor het Hollandse Hout een flexibel peil tussen -5,1 en -5,25 van kracht. In de praktijk streven wij naar een vast streefpeil van -5,1. Het waterpeil kan uitzakken wanneer er veel boten worden geschut tussen het Hollandse Hout en de Lage Dwarsvaart. Via een suppletiepomp wordt er water vanuit de Lage Dwarsvaart opgepompt naar Hollandse Hout. In het Hollandse Hout wonen veel watersport liefhebbers die een boot hebben. Deze boten hebben veelal een diepgang van circa 1,8 meter. Dit maakt dat men belang heeft bij voldoende waterdiepte. Daarnaast is een gedeelte van de watergangen in eigendom en beheer van de Stichting Beheer

Mandeligheid Hollandse Hout. De stichting vraagt een vast streefpeil van -5,1 m NAP zoals in de afgelopen jaren ook de praktijk is geweest.

2.6.3. Bodemdaling

Omdat er bij de aanleg van het stedelijk gebied grondverbetering is toegepast, kunnen in deze gebieden geen accurate voorspellingen worden gedaan ten aanzien van de te verwachte bodemdaling (zie Figuur 9). Het open water ligt op de oorspronkelijke bodem. In 't Bovenwater is tot 20 centimeter bodemdaling voorzien. 't Bovenwater is permanent watervoerend. Daarom achten wij de invloed van het peilbeheer op de bodemdaling snelheid nihil. In de meest recent versie van de bodemdalingsprognose zijn veel stedelijke gebieden bewust buiten beschouwing gelaten, omdat hier grootschalige grondverbetering is toegepast. Daardoor kunnen we geen accurate uitspraken doen ten aanzien van de toekomstige bodemdaling.

Figuur 9 Bodemdaling

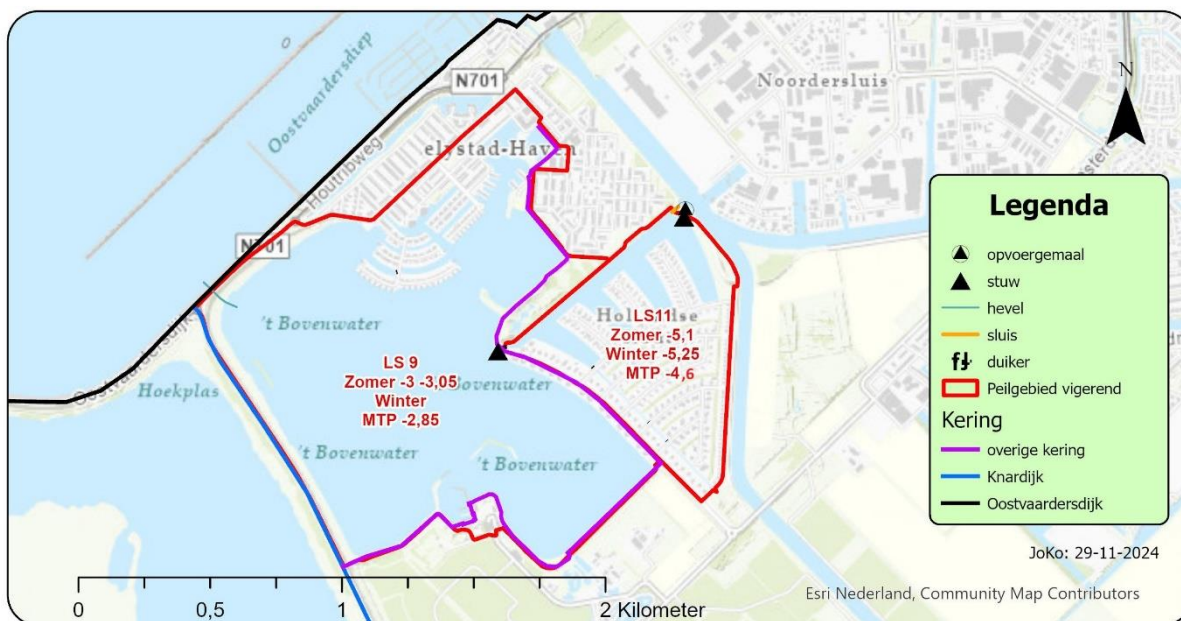
3. Huidig watersysteem

In dit hoofdstuk beschrijven en toetsen we het huidige watersysteem. De toetsing vindt plaats aan de hand van het huidige peil en de bijbehorende drooglegging.

De vigerende peilen voor 't Bovenwater en het Hollandse Hout zijn vastgelegd in het peilbesluit Lelystad (2006).

3.1. Vigerende peilen

De vigerende peilen zoals opgenomen in het peilbesluit Lelystad stedelijk (2006) staan in Figuur 10 en Tabel 3. Voor de droogleggingskaart behorend bij de vigerende waterstanden wordt verwezen naar Bijlage 6.

Figuur 10 Ligging van de vigerende peilgebieden en peilregulerende kunstwerken

Tabel 3 kenmerken van de peilgebieden

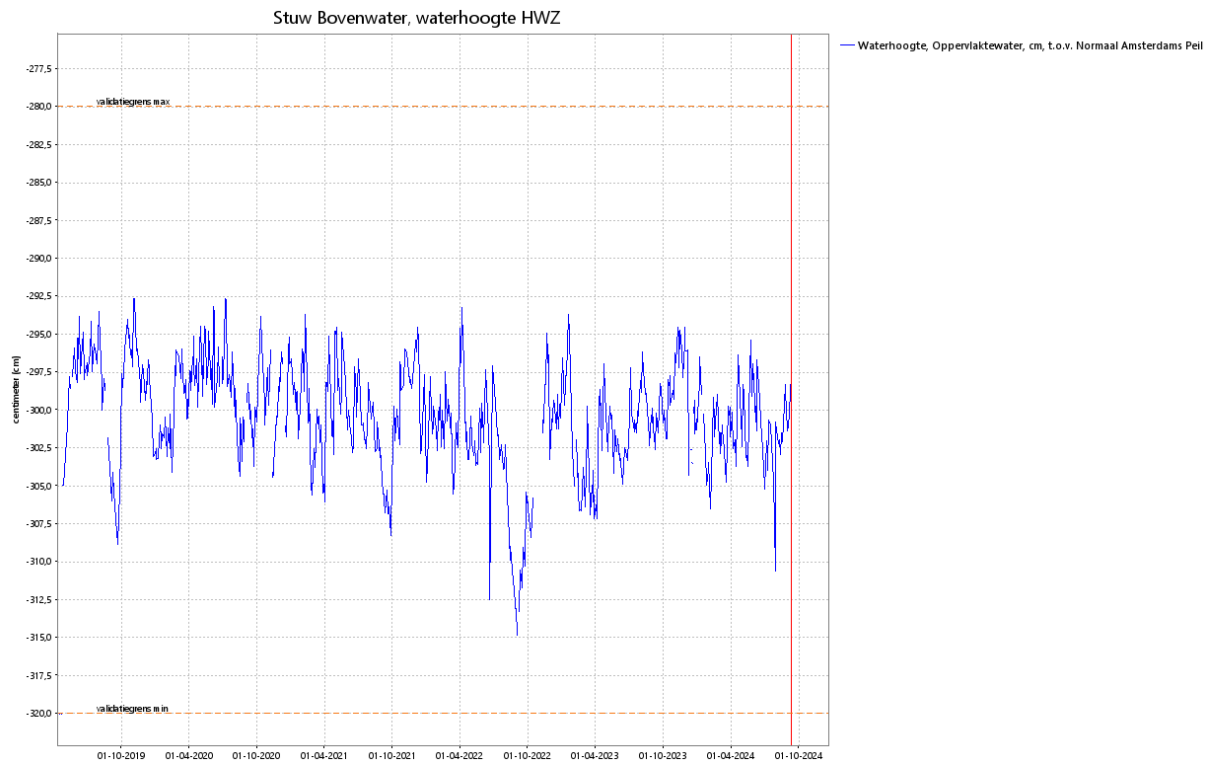
Code	Naam	Oppervlakte (ha)	vigerend hoog peil (m NAP)	vigerend laag peil (m NAP)	Maximaal toelaatbaarpeil (m NAP)
LS 9	't Bovenwater	172	-3	-3,05	-2,85
LS11	Het Hollandse Hout	50	-5,1	-5,25	-4.6

3.2. Peilbeheer in praktijk

't Bovenwater

Doorgaans fluctueert de waterstand in 't Bovenwater tussen NAP – 2,95 en -3,10 m (zie Figuur 11). Om het uitzakken van de waterstand te beperken kan er via een hevel water worden ingelaten uit het Markermeer. Echter, de inlaat van water uit het Markermeer leidt tot een verslechtering van de waterkwaliteit in 't Bovenwater én dient dit tot een minimum beperkt te worden.

Dit heeft er toe geleid dat vanuit een waterconserveringsdoelstelling in de praktijk een hoger peil van -2,95 m NAP wordt nagestreefd gedurende het voorjaar (ten opzichte van het vigerende peil van -3,0 m NAP). Gedurende het voorjaar of de zomer ontstaat doorgaans een neerslagtekort en zakt de waterstand uit tot een ondergrens van -3,10 m NAP. Conserveren van water in het natte seizoen en het verder uit laten zakken van het peil (ten opzicht van het vigerende peil) draagt er aan bij dat het moment dat water moet worden ingelaten kan worden uitgesteld. Indien de waterstand uitzakt onder -3,10 m NAP wordt er water uit het Markermeer ingelaten.

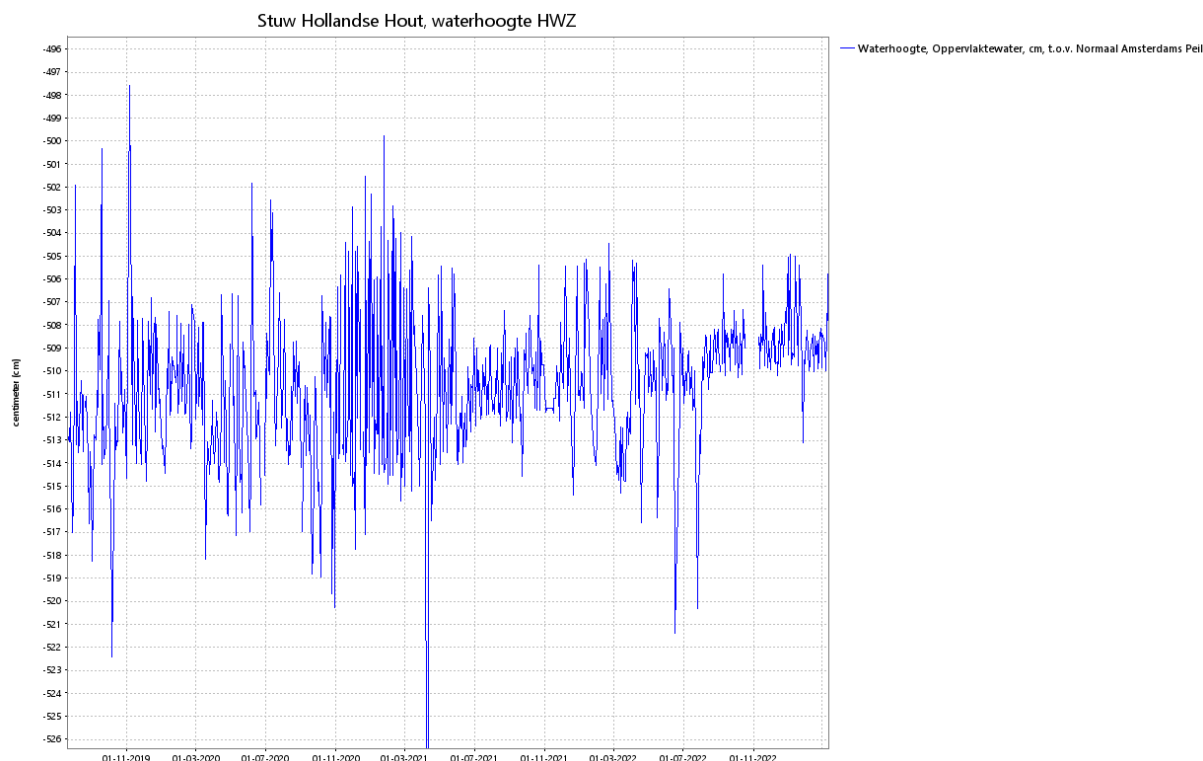

Figuur 11 gemeten waterstanden stuw Bovenwater

Het Hollandse Hout

In de praktijk streven we naar een vast streefpeil van -5,1 m NAP. Het waterpeil kan uitzakken wanneer er veel boten worden geschut tussen het Hollandse Hout en de Lage Dwarsvaart (zie Figuur 12). Met een suppletiepomp pompen we water vanuit de Lage Dwarsvaart naar Hollandse Hout.

Een lager waterpeil leidt tot een verslechtering van de bevaarbaarheid en een verhoogde kans op ontwikkeling van onderwaterplanten. Aan de ene kant is dit gunstig tegen algengroei, aan de andere kant is er een verhoogde kans op vaarbelemmering. Een aantal aanwonende ervaart grondwateroverlast op hun perceel. Gezien de voldoende grote droogleggingen in het gebied moet de oplossing voor deze overlast worden gezocht in het verbeteren van de perceel afwatering en drainage.

Figuur 12 gemeten waterstanden stuw Hollandse Hout

3.3. Aandachtspunten uit vooroverleg

Op 29 maart 2024 werd overleg gevoerd tussen het waterschap en de gemeente Lelystad. De gemeente gaf aan grotendeels tevreden te zijn over het huidige waterbeheer. Als aandachtspunt werd genoemd dat helder moet worden uitgelegd waarom het laten dalen van het waterpeil tot de ondergrens noodzakelijk is.

Op 11 juni 2024 vond een telefonisch overleg plaats met de secretaris van de Stichting Beheer Mandeligheid Hollandse Hout. De stichting gaf aan tevreden te zijn met het gevoerde peilbeheer in de afgelopen jaren en verzocht het vaste streefpeil van -5,10 m NAP op te nemen in de herziening van het peilbesluit.

3.4. Methode toetsing

De toetsing vindt plaats per peilgebied. De toetsingsmethodiek hangt af van de dominante functie van het te toetsen peilgebied. Waterschap Zuiderzeeland maakt onderscheid tussen de volgende functies:

1. agrarisch gebied;
2. natuur;
3. stedelijk gebied.

3.4.1. Methode toetsing stedelijk gebied – drooglegging

De toetsing voor drooglegging vindt plaats op basis van het vloerpeil. In stedelijk gebied worden de vloerpeilen vergeleken met de bijbehorende streefpeilen.

3.4.2. Methode toetsing agrarisch gebied – drooglegging

Afhankelijk van de situatie kan er worden gekozen voor een GGOR toetsing middels de Waterwijzer landbouw.

3.4.3. Methode toetsing natuur

Afhankelijk van de situatie kan er worden gekozen voor een GGOR toetsing middels het Waternood instrumentarium of de waterwijzer Natuur. In specifieke omstandigheden kan er ook worden gekozen om te toetsen naar het oordeel van de terreinbeheerder.

3.5. Toetsing actuele peilen

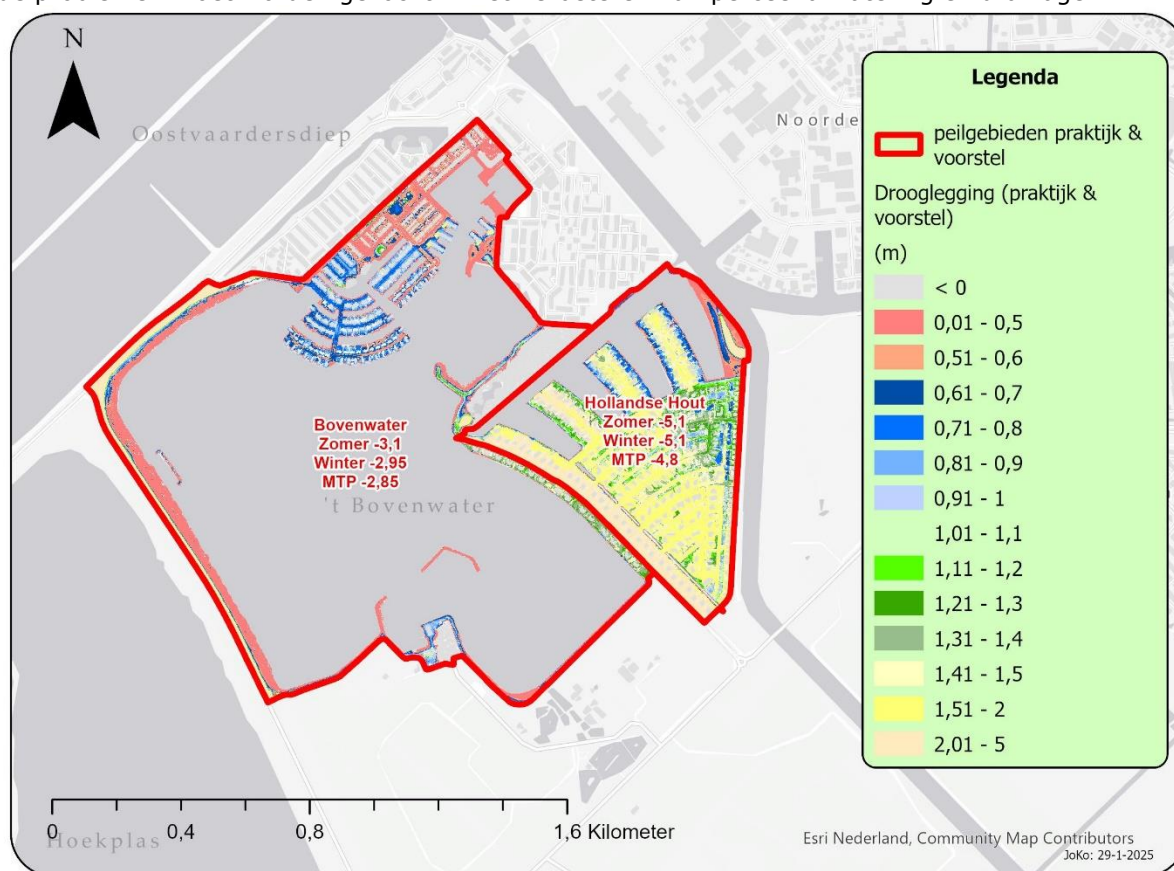
De toetsing van de praktijksituatie is conform de voorafgaande paragraaf uitgevoerd. Dat wil zeggen dat een toetsing van de drooglegging op basis van het actuele winterpeil is uitgevoerd. Het landgebruik binnen de peilgebieden is stedelijk. De resultaten van de toetsing zijn in de paragrafen hieronder samengevat.

In Tabel 4 staat wat de drooglegging is in peilgebieden op basis van het praktijkpeil en het straatpeil. Vervolgens is getoetst aan de norm van 1,2 m drooglegging.

Tabel 4. Drooglegging op basis van praktijkpeil en straatpeil

Peilgebied Code	Peilgebied naam	Praktijkpeil (m NAP)	straatpeil	Drooglegging (m)	Voldoet? (ja/nee)
LS 9	`t Bovenwater	-2,95	-2,50	0,45	nee
LS 11	Het Hollandse Hout	-5,10	-3,80	1,30	ja

Uit de toetsing zoals in bovenstaande Tabel 4 staat, blijkt dat de drooglegging in peilgebied LS 9 (`t Bovenwater) niet aan de norm voldoet. In Figuur 13 is de berekende drooglegging weergegeven. Enkele bewoners ervaren de kleine drooglegging als problematisch. De oplossing van de problemen moet worden gezocht in het verbeteren van perceel afwatering en drainage.

Figuur 13 Drooglegging praktijk en voorstel

3.6. Online inventarisatie

In april 2024 vroegen wij de inwoners binnen de peilgebiedsgrenzen hoe zij het huidige waterpeil ervaren. Via een brief aan de inwoners van het gebied (1850 adressen) kregen zij de mogelijkheid om online hun mening te geven over het waterbeheer. In de perioden tussen 19 april tot en met 13 mei 2024 kwamen er in totaal 102 reacties binnen. Voor zowel `t Bovenwater als het Hollandse Hout had de meerderheid van de respondenten een voorkeur voor een voortzetting van het huidige peilbeheer. Het belangrijkste argument hiervoor was dat het gebruik en de terreininrichting is afgestemd op het huidige peilbeheer. Een samenvatting van de reacties staat in Bijlage 4.

3.7. Nota zienswijze

In de periode van 10 december 2024 tot 21 januari 2025 lag het ontwerp peilbesluit 't Bovenwater en het Hollandse Hout ter inzage.

Belanghebbenden konden reageren op het ontwerpbesluit. Dit is onderdeel van de voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Een reactie heet een zienswijze en wordt soms ook een inspraakreactie genoemd. De nota van zienswijze is opgenomen in Bijlage 7.

4. Peilvoorstel

Het voorstel is in overeenstemming met het peilbeheer zoals dat de afgelopen jaren de praktijksituatie is geweest.

4.1. Voorstel

In onderstaande Tabel 5 & Bijlage 5 is het peilvoorstel (en tevens huidige situatie) weergegeven.

Tabel 5. Peilvoorstel met codering en peilen van de huidige en toekomstige situatie.

Peilgebied		Peil [m NAP]		peilwijziging
Huidig code	Voorstel Code	Vigerend	Voorstel	
LS9	`t Bovenwater	-3,0/-3,05	-2,95/-3,10	Vigerend peil aanpassen naar het praktijkpeil
LS11	Hollandse Hout	-5,10/-5,25	-5,10	Vigerend peil aanpassen naar het praktijkpeil

4.2. Peilgrens wijziging

Binnen het peilgebied `t Bovenwater heeft een peilgrenswijziging plaatsgevonden. In de onderstaande Figuur 14 zijn zowel de vigerende als de praktijk en voorgestelde begrenzing weergegeven.

Figuur 14 vigerende, praktijk en voorstel peilgrenzen

4.3. Beheermarge

Naast streefpeilen legt het peilbesluit ook de toegestane fluctuaties vast. De beheermarge is de afwijking die binnen bepaalde periodes is toegestaan. Waterschap Zuiderzeeland hanteert doorgaans een marge van ± 20 cm. Als gevolg van meteorologische omstandigheden kunnen de peilen tijdelijk afwijken. Net als het streefpeil geldt de beheermarge alleen bij het peilregulerende kunstwerk. De marge kan achter in een peilgebied groter of kleiner zijn. De beheermarges voor het Bovenwater en het Hollandse Hout staan in Tabel 6.

Tabel 6 beheermarge

Peilgebied			
Voorstel	Streefpeil	Beheermarge	Motivering
Bovenwater	-2,95/-3,10	+0,1/-0,2	In overeenstemming met de legger keringen.
Hollandse Hout	-5,10	+0,2/-0,2	Reguliere marge

4.4. Toetsing peilvoorstel

Het toetspeil in de huidige situatie en in dit voorstel komen 1 op 1 overeen. De toetsing van de praktijkpeilen en dus ook het voorstel is opgenomen in het voorgaande paragraaf (3.5 Toetsing actuele peilen).

4.5. Maatregelen

In het kader van het peilbesluit worden geen maatregelen voorgesteld.

4.6. Monitoring & evaluatie

Met de overgang van de Verordening voor de Fysieke Leefomgeving Flevoland naar de omgevingsverordening Flevoland is de verplichte herzieningstermijn van 10 jaar voor peilbesluiten komen te vervallen. De noodzaak tot herziening volgt uit een verandering van de fysieke omgeving (i.e. watersysteem / landgebruik) of het klimaat dat zodanig verandert dat het waterbeheer niet meer aansluit bij het landgebruik. Om dit te borgen voert het waterschap een zes jaarlijkse

evaluatie uit. Deze evaluatie berust grotendeels op oppervlaktewaterstand metingen. Er vond een beoordeling plaats van de peilgebieden die in omvang en of landgebruik van waterhuishoudkundige relevantie zijn. Voor deze gebieden kan een investering in een waterstand meetpunt worden gerechtvaardigd. De peilgebieden 't Bovenwater en het Hollandse Hout worden reeds bemeten.

4.7. Effecten

In deze paragraaf staan de effecten die de herziening van het peilvoorstel heeft op de verschillende belangen in het gebied.

Maaiveld

Het proces van maaiveld daling wordt versneld door het vergroten van de ontwatering. In de peilgebieden 't Bovenwater en het Hollandse Hout liggen de zettingsgevoelige veenlagen ruim beneden het grond en oppervlaktewaterstand en wordt er als gevolg van het peilbeheer geen effect voorzien.

Bebouwing

De drooglegging in 't Bovenwater is beperkt. Echter, dit is de uitgangssituatie vanaf de aanleg van de woonwijk waardoor hier bouwkundig op geanticipeerd heeft kunnen worden. De bovengrens van -2,95 m NAP is dan ook opgenomen in het bestemmingsplan Lelystad Haven (2013). Voorzien wordt dat de voorgenomen peilwijzigingen niet tot schade aan bebouwing zouden kunnen leiden. Er zijn binnen de particuliere eigendommen problemen met oevererosie bekend welke verholpen kunnen worden door het verbeteren van de oeververdediging.

Infrastructuur

Effecten op wegen worden niet verwacht. Temeer omdat het voorgestelde peilbeheer reeds verschillende jaren de praktijk is.

Keringen

Het Maximaal Toelaatbaar Peil is aangepast naar de T100 referentie waterstand (-2,85 m NAP) waarop de keringen worden getoetst.

Landbouw

In de peilgebieden is geen of geen landbouw van noemenswaardige omvang aanwezig.

Natuur

Het (huidige) en voorgestelde peilbeheer is erop gericht om KRW functie van 't Bovenwater te faciliteren. Het peilbeheer in het Hollandse Hout heeft geen effect op aanwezige natuur.

Archeologie

Binnen het gebied zijn geen archeologische monumenten aanwezig.

Recreatie

Binnen het huidige en voorgestelde peilbeheer bestaat de mogelijkheid dat in het peilgebied van 't Bovenwater de waterstanden tot 5 centimeter verder uitzakken ten opzichte van de vigerende situatie. Dit leidt tot een afname van de vaardiepte, wat in ondiepe delen leidt tot een beperking. Het laten uitzakken heeft ten doel de KRW functie van 't Bovenwater positief te beïnvloeden. Binnen het peilgebied het Hollandse Hout zijn geen effecten voorzien.

5. Kaders

5.1. Inleiding

Het wettelijk kader van peilbesluiten wordt enerzijds gevormd door verschillende wetten en anderzijds door verschillende beleidskaders. Onderstaand zijn zowel de verschillende wetten als de verschillende beleidskaders beschreven.

5.2. Wettelijk kader

5.2.1. Landelijk

De grondslag voor het vaststellen van peilbesluiten is gelegen in de Omgevingswet. Artikel 2.41 stelt dat het waterschapsbestuur de bevoegdheid heeft om peilbesluiten te nemen. Een structurele verlaging van het (streef-)peil van een oppervlaktewater mogelijk gemaakt met een peilbesluit is mer-beoordelingsplichtig.² Daarbij moet nog wel voldaan zijn aan de voorwaarden volgende voorwaarden:

- betrekking heeft op een verlaging van 16 centimeter of meer;
- plaatsvindt in een Natura 2000-gebied, een bijzonder provinciaal natuurgebied of een bijzonder nationaal natuurgebied; en
- het gaat om een oppervlakte van 200 ha of meer.

Op peilbesluiten is, naast de Omgevingswet, ook de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Daarin is onder andere bepaald dat besluiten een deugdelijke motivering moeten bevatten.³ De bekendmaking van het peilbesluit omvat deze motivering.⁴

Voor peilbesluiten geldt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb. Deze procedure houdt onder andere in dat het waterschapsbestuur eerst een ontwerp peilbesluit ter inzage legt.⁵ Dit ontwerp besluit omvat alle stukken die op het besluit betrekking hebben en die nodig zijn voor een beoordeling van het ontwerp.⁶

Voorafgaand aan de terinzagelegging geeft het Waterschapsbestuur kennis van het ontwerp en vermeld daarbij wie zienswijzen mag indienen, hoe een zienswijze kan worden ingediend en eventueel wanneer het definitieve besluit genomen wordt.⁷ Het ontwerp besluit wordt voor een periode van zes weken ter inzage gelegd.⁸ Gedurende deze termijn kunnen zienswijzen worden ingediend.

Het waterschapsbestuur neemt vervolgens de ingediende zienswijze mee bij de definitieve besluitvorming.

5.2.2. Provinciaal

In de Omgevingsverordening van provincie Flevoland zijn alle regels vastgelegd die de provincie hanteert op het gebied van onder andere wegen, water, milieu, bodem, natuur, wonen en ruimte. Dit kunnen zowel regels zijn voor burgers of bedrijven als (instructie-)regels voor andere overheden. Provincie Flevoland is zelf bevoegd gezag voor toezicht en handhaving van de regels in de Omgevingsverordening.

De Omgevingsverordening bepaalt dat het algemeen bestuur een of meer peilbesluiten vaststelt voor oppervlaktewaterlichamen die onder zijn beheer vallen.⁹ Verder regelt de Omgevingsverordening, onder verwijzing naar de Omgevingswet, dat een peilbesluit een kaart met de begrenzing van de gebieden waarop het peilbesluit van toepassing is en de te handhaven

² Artikel 11.6 Omgevingsbesluit.

³ Artikel 3:46 Awb.

⁴ Artikel 3:47 Awb.

⁵ Artikel 3:11 Awb.

⁶ Artikel 3:11, eerste lid Awb.

⁷ Artikel 3:12 Awb.

⁸ Artikel 3:11, derde lid Awb jo. Artikel 3:16, eerste lid Awb.

⁹ Artikel 12.16 Omgevingsverordening provincie Flevoland.

waterstanden bevat.¹⁰ En dat het peilbesluit een toelichting bevat waar de aan het besluit liggende afwegingen en uitkomsten van onderzoek is opgenomen en de te verwachten grondwaterstanden. Deze regels gelden niet alleen voor een nieuw peilbesluit, maar ook voor een herziening of wijziging van een bestaand peilbesluit.¹¹

5.2.3. Waterschap

Naast het Rijk en de provincie heeft het Waterschap Zuiderzeeland ook zelf regels vastgesteld die van toepassing zijn op peilbesluiten.

In de Verordening inspraak en bekendmakingen Waterschap Zuiderzeeland 2013 is geregeld dat inspraak wordt verleend aan ingezetenen en in het gebied van het waterschap belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen.¹²

5.3. Beleidskader

Het vigerend Europees en landelijk beleid ten aanzien van ruimtelijke ordening, waterbeheer en milieu is vastgelegd in richtlijnen, nota's en andere plannen, waaronder:

- de Kaderrichtlijn Water (KRW)
- Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)
- Nationaal Bestuursakkoord Water-actueel
- Waterprogramma Provincie Flevoland
- Omgevingsverordening Provincie Flevoland
- Waterbeheerprogramma waterschap Zuiderzeeland 2022 -2027

De afwegingen in een peilbesluit dienen te worden gemaakt conform het in deze plannen vastgelegde beleid

5.3.1. Kaderrichtlijn water

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn die op 22 december 2000 van kracht is geworden. Doelstelling is het realiseren en behouden van chemisch schoon en ecologisch gezond oppervlaktewater en grondwater. Nederland heeft de opgave om op het niveau van waterlichamen te voldoen aan de ecologische doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water. In 2009 zijn deze doelstellingen voor het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland vastgelegd door Provincie Flevoland. Uiterlijk in 2027 moeten alle wateren in de Europese Unie in een 'goede toestand' verkeren. Met 'goed' wordt zowel een goede chemische als een goede ecologische toestand bedoeld. De maatregelen die Waterschap Zuiderzeeland inzet om deze doelstellingen te halen, zijn de aanleg van natuurvriendelijke oevers en optimalisering van het maaibeheer (Onderhoud Op Maat). Effecten van peilbesluiten dienen te worden getoetst op het voorkomen van achteruitgang.

5.3.2. Nationaal Bestuursakkoord Water

In de aard en omvang van de nationale waterproblematiek doen zich structurele veranderingen voor. Klimaatveranderingen, zeespiegelstijging, bodemdaling en verstedelijking maken een nieuwe aanpak in het waterbeleid noodzakelijk. In 2001 sloten daarom Rijk, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen en Vereniging van Nederlandse Gemeenten de Startovereenkomst Waterbeleid 21e eeuw. Daarmee werd de eerste stap gezet in het tot stand brengen van de noodzakelijke gemeenschappelijke aanpak. Twee jaar later (2 juli 2003) worden de resultaten van die samenwerking en van voortschrijdende kennis en inzicht neergelegd in dit Nationaal Bestuursakkoord Water, hierna te noemen NBW.

De partijen streven ernaar om het watersysteem in 2015 op orde te hebben en voor 2050 op hoofdlijnen in beeld te brengen of het systeem op orde kan worden gehouden. Hiervoor gelden afspraken ten aanzien van veiligheid en wateroverlast en de aanpak van watertekort, verdroging verzilting, ecologie en sanering waterbodems.

¹⁰ Artikel 12.17 Omgevingsverordening provincie Flevoland.

¹¹ Artikel 12.18 Omgevingsverordening provincie Flevoland.

¹² Artikel 3 Verordening inspraak en bekendmakingen Waterschap Zuiderzeeland 2013.

5.3.3. Waterprogramma Provincie Flevoland

Watersysteem blijven op orde! [Waterprogramma \(flevoland.nl\)](http://Waterprogramma(flevoland.nl))

Het waterprogramma is een regionaal waterplan als bedoeld in artikel 4.4 van de Waterwet. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het van rechtswege een regionaal waterprogramma

Het Flevolandse watersysteem is op de tekentafel ontworpen en is robuust vormgegeven. Er zijn natuurlijke en menselijke invloeden die onze voortdurende aandacht vragen. Het gaat om zowel de opgaven op de lange termijn als de uitdagingen van vandaag het hoofd te kunnen bieden, zoals klimaatverandering, bodemdaling en waterkwaliteit.

De provincie vindt het belangrijk dat: 1. Het watersysteem op orde blijft. Flevoland heeft een relatief goede uitgangspositie als het gaat om schoon water, voldoende waterbeschikbaarheid en veilige dijken. 2. Het watersysteem kan bijdragen aan realisatie van andere functies/opgaven. Soms stelt het watersysteem ook grenzen aan bepaalde ontwikkelingen

Voor de lange termijn wordt verwacht dat een aantal gebieden in toenemende mate met wateroverlast te maken zullen krijgen, door klimaatverandering maar ook vooral door bodemdaling. Deze wateropgave zal in enkele gebieden niet tegen maatschappelijk redelijke kosten op te lossen zijn. Het streven naar een watersysteem waar maximale ontwikkelingsmogelijkheden binnen de functies het uitgangspunt zijn, is niet overal in Flevoland vol te houden. Dit maakt een heroriëntatie op het beleid en de regels nodig ten aanzien van het watersysteem, de inrichting en het gebruik van de polders.

Om de wateropgave op duurzame wijze op te lossen, is het belangrijk om de sterke punten van het Flevolandse watersysteem te behouden. De provincie hanteert de volgende uitgangspunten:

- Behoud van de grote peilvakken is gunstig voor horizontale berging.
- Een grote drooglegging is gunstig voor de verticale berging.
- Vasthouden waar het kan, bergen waar haalbaar, afvoeren waar het moet.
- Houd bij afwentelen rekening met de kwaliteit van het ontvangende water.
- Compenseer toenemende verharding.
- Versnipperen van het watersysteem en een lokaal hoog peil zijn soms nodig.

Wateroverlast

In Flevoland zijn sinds 2004 normen voor wateroverlast conform het ontwerp van de polder vastgesteld. Bij het ontwerp van de polders is uitgegaan van een toename van wateroverlast door bodemdaling tot gemiddeld eens in de 80 jaar (1/80) voor het landelijk gebied, welke behouden moet worden. Hierbij geldt een minimum norm van eens in de 50 jaar (1/50). De norm voor stedelijk gebied bedraagt 1/100 per jaar. Vooralsnog worden geen normen voor natuurgebieden vastgesteld.

Tabel 7. Geldende inundatienormen.

Grondgebruik	Inundatierisico (1/jr)
Landelijk gebied	gemiddeld 80 en minimaal 50
Stedelijk gebied	100

Waterkwaliteit

Oppervlaktewater is al het water dat zich aan de oppervlakte van de aarde bevindt. De Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft als doel om de oppervlaktewateren (KRW-waterlichamen) uiterlijk in 2027 in een goede chemische en ecologische toestand te brengen en te houden. De KRW geeft vanuit Europa een resultaatsverplichting om deze goede chemische en ecologische waterkwaliteit te behalen.

Water als sturend principe

Verschillende functies stellen andere eisen aan het watersysteem. Dit kan zowel betrekking hebben op de (grond)waterkwaliteit en -kwantiteit, als op de inrichting en het beheer van oevers, waterbodems en de waterhuishoudkundige infrastructuur.

Zo vraagt de functie scheepvaart voldoende breedte en diepte van de watergang voor de doorvaarbaarheid. Ook recreatief gebruik is belangrijk om mee te wegen bij veranderingen in het watersysteem. Daarnaast is bij ruimtelijke ingrepen het samenspel met het watersysteem van belang aangezien water een belangrijke drager is van het karakteristieke Flevolandse landschap. De onderstaande kaders zijn richtinggevend voor het waterbeheer en de ruimtelijke inrichting van het gebied.

Stedelijk water

De provincie streeft naar aantrekkelijk, toegankelijk, veilig en schoon water in woongebieden. Dit omvat een rijke diversiteit aan waterplanten en -dieren, én betrouwbare mogelijkheden voor gebruik. Water draagt bij aan een aantrekkelijke openbare ruimte, een fijn woonmilieu en recreatieve kansen.

Het doel is om stedelijke gebieden zo in te richten dat ze aansluiten bij de fysieke staat van het watersysteem, zowel wat betreft kwaliteit als kwantiteit. Klimaatverandering en bodemdaling maken de ontwikkeling van robuuste stedelijke watersystemen essentieel. Een klimaatbestendig systeem voorkomt wateroverlast tijdens hevige regenval en garandeert voldoende water in droge perioden. Daarnaast helpt het hittestress te verminderen.

De beschikbaarheid van schoon water, zoals neerslag en kwel, biedt kansen om aantrekkelijke woonmilieus te combineren met stedelijke ecologie. In gebieden met ijzerrijke kwel kan echter troebel, bruinrood en ecologisch arm water ontstaan, wat de belevingswaarde vermindert. Zonder aanvullende maatregelen is nieuw open water in zulke gebieden ongewenst, tenzij strikt noodzakelijk voor ont- en afwatering. Alternatieve vormen van waterberging zijn vaak beter geschikt.

Voor stedelijk water zijn ecologische doelen vastgesteld die aansluiten bij de specifieke ambities van elk gebied. Deze doelen sturen op het verbeteren van waterkwaliteit in steden en dorpen, met oog voor lokale omstandigheden.

Agrarisch water

Agrarisch gebruik stelt specifieke eisen aan de waterhuishouding. Voor een optimale gewasproductie zijn een goed peilbeheer, voldoende beschikbaarheid van water, waterkwaliteit en het beperken van wateroverlast essentieel. Op sommige locaties, zoals in bodemdalinggebieden, bereikt het watersysteem echter zijn grenzen. Daarom worden voor agrarisch watergebruik de volgende doelen gesteld:

- **Kwaliteit en beschikbaarheid:** Zorgen voor een goede kwaliteit en voldoende grond- en oppervlaktewater.
- **Minimaliseren van opbrengstderving:** Wateroverlast en vochttekorten moeten zoveel mogelijk worden beperkt om schade aan gewassen te voorkomen.
- **Aanpassing aan drooglegging:** In gebieden met beperkte en verslechterende drooglegging ten opzichte van de agrarische eisen, is een overgang naar een duurzaam gebruik gewenst. Dit houdt rekening met toekomstige droogleggingscondities. In de sterk dalende bodems moeten bewoners en ondernemers bij hun keuzes anticiperen op de mogelijkheden van het watersysteem.
- **Proceswater voor agrarisch gebruik:** Bij het gebruik van gietwater moeten de beschikbare bronnen zorgvuldig worden beoordeeld op criteria zoals landschappelijke inpassing, energieverbruik en milieueffecten. Verbeterde gietwaterkwaliteit resulteert in betere teeltprestaties, meer hergebruik en minder uitstoot van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar de omgeving.

Water voor natuur

Het natuurbeheer richt zich op het realiseren van een duurzaam en robuust ecosysteem van hoge kwaliteit. Samen met het waterschap worden de watercondities in natuurgebieden verbeterd om waar mogelijk de gewenste natuurkwaliteit te waarborgen.

Bij waterbeheer wordt rekening gehouden met grondwaterafhankelijke natuur. Hoewel de meest verdroogde gebieden al zijn aangepakt, wat heeft geleid tot een aanzienlijke kwaliteitsverbetering, blijft verdroging een aandachtspunt. De droge zomer van 2018 heeft aangetoond dat langdurige droogte de natuurkwaliteit aanzienlijk kan beïnvloeden. Dit kan leiden tot (permanente) schade, maar in sommige gevallen ook tot een gewenste dynamiek in natuurterreinen.

Daarnaast heeft bodemdaling belangrijke gevolgen voor natuurgebieden. Door de nattere omstandigheden in natuurterreinen daalt de bodem daar langzamer dan in omliggende landbouwgebieden, waardoor ze relatief hoger komen te liggen. Dit kan leiden tot wegzijging van

grondwater naar de omgeving en verdroging binnen de natuurgebieden. Tegelijkertijd ontstaan in sommige delen van Flevoland, door bodemdaling, nattere omstandigheden die kansen kunnen bieden voor de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Water voor archeologie

In gebieden die op de archeologische beleidskaart zijn aangeduid als PArK-gebieden, staat de bescherming van archeologische en aardkundige waarden centraal. Het waterschap werkt hier een gewenst grond- en oppervlaktewaterregime uit, gebaseerd op het (toekomstige) beheersplan archeologie.

Het doel is om het grondwaterbeheer zodanig in te richten dat het aansluit bij de aanwezige archeologische waarden, zonder de agrarische functie van het gebied onevenredig te beïnvloeden. Schokland heeft hierbij prioriteit en wordt als eerste aangepakt.

5.3.4. Omgevingsverordening provincie Flevoland

[Omgevingsverordening provincie Flevoland | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

Peilbesluiten binnen de omgevingsverordening (Paragraaf 12.3.2.3 Peilbesluiten)

Verplichting tot peilbesluiten

Artikel 2.41, lid 1 van de Omgevingswet verplicht de provincie om situaties aan te wijzen waarin het waterschap een of meer peilbesluiten moet vaststellen en handhaven. Gedeputeerde Staten kunnen, op verzoek van het college van dijkgraaf en heemraden, ontheffing verlenen van deze verplichting als een regeling van de waterstand redelijkerwijs niet mogelijk is. Voor beken en dijkkwelsloten is hiervan gebruikgemaakt.

Artikel 12.16: Aanwijzing verplichte peilbesluiten

1. De algemene vergadering van het waterschap stelt peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen die onder zijn beheer vallen.
2. Gedeputeerde Staten kunnen, op verzoek van het waterschap, ontheffing verlenen voor gebieden waar het niet redelijk is een waterstand te regelen.

Artikel 12.17: Inhoud van het peilbesluit

Het peilbesluit bevat, naast de informatie vereist in artikel 2.41, lid 3 van de Omgevingswet:

1a. Een kaart met de afbakening van de gebieden waarin oppervlaktewateren vallen die onder het besluit vallen.

1b. De te handhaven waterstanden, uitgedrukt in hoogte ten opzichte van NAP, inclusief de perioden en peilvakken waarop deze van toepassing zijn.

2. Een toelichting met daarin:

- a. De afwegingen en resultaten van uitgevoerde onderzoeken waarop het besluit is gebaseerd.
- b. De verwachte grondwaterstanden die ten grondslag liggen aan de waterstanden in het besluit, inclusief eventuele afwijkingen van het optimale grond- en oppervlaktewaterregime.

Artikel 12.18: Herziening

Bij een herziening of wijziging van een peilbesluit zijn de bepalingen in artikel 12.16 en artikel 12.17 van overeenkomstige toepassing.

5.3.5. Waterbeheerprogramma 2022–2027

Het Waterbeheerprogramma 2022–2027 “de kracht van water” beschrijft hoe het waterschap nu en in de toekomst blijft zorgen voor waterveiligheid en voor voldoende en schoon water. Volgens de Waterwet heeft elk waterschap de verplichting een waterbeheerplan (WBP) op te stellen voor haar beheergebied. Iedere zes jaar dient een dergelijk plan te worden geactualiseerd.

Het WBP van Waterschap Zuiderzeeland is een beleids- en visiedocument. Het geeft richting aan de samenwerking met andere organisaties en de uitvoering van het (provinciaal) waterbeleid.

Bij het vaststellen van het streefpeil worden de belangen: interne veiligheid, voldoende drooglegging, behoud van archeologisch erfgoed en behoud van een goede waterkwaliteit van zowel grond- als oppervlaktewater tegen verdergaande bodemdaling en vergroting van de kwelintensiteit zo goed mogelijk afgewogen.

5.3.6. Omgevingsplan

Het omgevingsplan bevat algemene regels van de gemeente voor de fysieke leefomgeving. Iedere gemeente heeft 1 omgevingsplan onder de Omgevingswet. Alle plannen zijn terug te vinden op [Regels op de kaart - Omgevingswet - Regels op de kaart - Omgevingsloket \(overheid.nl\)](#).

De vigerende bestemmingsplannen zijn weergegeven in onderstaande Tabel 8.

Tabel 8 Bestemmingsplannen binnen het peilbesluit `t Bovenwater en Het Hollandse Hout

Aanduiding	Datum	Status
Bestemmingsplan Lelystad Haven	23-04-2013	vastgesteld
Omgevingsplan gemeente Lelystad	28-02-2024	Vastgesteld

6. Literatuur

- Waterschap Zuiderzeeland, 2006, Peilbesluit Lelystad stedelijk
- Waterschap Zuiderzeeland, 2001, Peilbesluit Villapark Hollandse Hout
- Grontmij, 2006, Inventarisatie gewenste peilstelling in 't Bovenwater
- Gemeente Lelystad, 2013, Bestemmingsplan Lelystad Haven

7. Bijlagen

Bijlage 1 Procedure tabel

d.d. september 2024				
	Activiteit	Betrokkenen	Wettelijke grondslag	Doorlooptijd
1	Vorbereiden en opstellen voorontwerp peilbesluit	- Waterschap, externe adviseurs - ambtenaren van gemeenten in plangebied en aangrenzende waterschappen.	- Omgevingswet art. 2.41 - Algemene wet bestuursrecht art. 3.2 en art. 3.4 - Omgevingsverordening Provincie Flevoland art. 12.16 en art. 12.17	4 – 6 weken
2	Vrijgeven definitief ontwerp peilbesluit door teammanager Waterprocedures	Waterschap		1 week
3	Bekendmaking	Waterschap	- Algemene wet bestuursrecht afdeling 3.4 - Verordening inspraak en bekendmakingen art. 3 en 4	Algemene inspraak en reactie periode 6 weken
4	Terinzagelegging (ontwerp)	Waterschap	- Algemene wet bestuursrecht art. 3.11 - Omgevingsverordening Provincie Flevoland art. 12.16 en art. 12.17 - Verordening inspraak en bekendmakingen art. 3 t/m 6	
5	- Inspraak - Bestuurlijk en ambtelijk overleg	- Alle belanghebbenden - Besturen van gemeenten in plangebied; - Eigenaren en beheerders van natuurterreinen; - Beheerders van infrastructuur; - Belangenorganisaties	- Algemene wet bestuursrecht art. 3.13 - Verordening inspraak en bekendmakingen - Omgevingsverordening Provincie Flevoland art. 12.16 en art. 12.17	
6	Opstellen Nota van commentaar op zienswijzen	Waterschap		4 weken
7	Vaststelling peilbesluit en Nota van commentaar op zienswijzen	College van Dijkgraaf en Heemraden		3 weken
8	Verzenden beantwoording nota van commentaar op zienswijzen aan diegenen die binnen de gestelde termijn een zienswijze hebben ingediend.	Waterschap	Verordening inspraak en bekendmakingen art. 5	
9	Vaststellen peilbesluit	Algemene Vergadering	- Omgevingswet art. 2.41 - Omgevingsverordening Provincie Flevoland art. 12.16 - Verordening inspraak en bekendmakingen art. 9	5 weken
10	Bekendmaking peilbesluit en brief aan belanghebbenden	College van Dijkgraaf en Heemraden	- Afdeling 3.6 Algemene wet bestuursrecht - Verordening inspraak en bekendmakingen	2 weken
11	Terinzagelegging peilbesluit	College van Dijkgraaf en Heemraden	- Algemene wet bestuursrecht art. 3.44 - Verordening inspraak en bekendmakingen - Omgevingsverordening Provincie Flevoland art. 12.16 en art. 12.17	6 weken
12	Verzoek om voorlopige voorziening bij de rechtbank	Belanghebbenden	Algemene wet bestuursrecht art. 8.81	
13	Beroep tegen besluit op bezwaarschrift	Belanghebbenden	Algemene wet bestuursrecht art. 8.1	6 weken
14	Besluit naar aanleiding van beroep	Rechtbank	Algemene wet bestuursrecht hoofdstuk 8	

Bijlage 2 Definities

A

Afwatering: de afvoer van water via een stelsel van waterlopen naar een of meerdere lozingspunten van het afwateringsgebied;

B

Bemalen: het afvoeren van overtollig water door middel van een gemaal;
Bodem: de bovenste laag van het aardoppervlak voor zover deze door planten beworteld is, of kan worden, of voor zover deze onder invloed van vormende processen is veranderd;

D

d-tocht: droge tocht, watergang waarin doorgaans geen water staat;
Dijkskwel: kwel die via het dijkdrainagesysteem uittreedt in de kwelsloot achter de dijk;

Directe kwel: kwel uittredend in vaarten en tochten;

Drainage: de afvoer van water uit percelen door de grond en door drainagebuizen naar het oppervlaktewater;

Drainagediepte: de grondwaterstand die bereikt wordt na een droge periode.
Bij benadering komt dit overeen met:

- a. de gemiddelde hoogteligging van de drainbuizen of;
 - b. de drukhoogte in de ontwateringsmiddelen of;
 - c. de bodem van waterlopen op het moment dat deze droogvallen;
- Drooglegging: het hoogteverschil tussen het maaiveld en de waterstand van het oppervlaktewater waarop het betreffende gebied afwatert;
- Drukhoogte: de hoogte die wordt bepaald met een tensiometer. Deze hoogte wordt bepaald door de waterdruk op een bepaald niveau te relateren aan de optredende waterdruk onder een vrije waterkolom;

F

Freatisch vlak: Onder elk terreinpunt komt een grondwaterstand ofwel freatisch niveau voor. Hier is de druk van het grondwater gelijk aan de atmosferische druk (indien men een open boorgat maakt of een put graaft, zal deze zich vullen met grondwater tot aan het niveau van het grondwater). De grondwaterstanden van een gebied vormen de grondwaterspiegel ofwel het freatisch vlak;

Freatisch water: vrij grondwater dat aan de bovenzijde begrensd wordt door een freatisch vlak in een relatief goed doorlatende laag en boven een eerste slecht doorlatende of ondoorlatende laag.

Functie: de waterhuishoudkundige bestemming van het oppervlaktewater. De functie geeft aan welke eisen en normen er gelden voor het waterhuishoudkundige systeem en het gebruik ervan;

G

Grondwater: water beneden het grondoppervlak en beneden de grondwaterspiegel;

Grondwaterspiegel: zie freatisch vlak;

Grondwaterstand: de hoogte waarop de druk in het water in de bodem gelijk is aan de atmosferische druk;

H

Halve maatgevende afvoer: de helft van de maatgevende afvoer, deze afvoer wordt 10 à 20 dagen per jaar bereikt of overschreden (6,5 mm per etmaal);

Hoogwater normpeil: de gewenste waterstand in een watergang behorende bij de maatgevende afvoer (H.W.-normpeil);

K

Kwel: 1. In het algemeen: het uittreden van grondwater;
2. In het bijzonder: het uittreden van grondwater onder invloed van grotere stijghoogten buiten het beschouwde gebied. Het uittreden van water dat binnen het gebied aan het oppervlak is toegevoerd, valt dus buiten deze term. Het uittreden kan onder meer plaatsvinden direct aan het oppervlak, in vaarten, tochten, sloten, drains, of via capillaire opstijging;

L

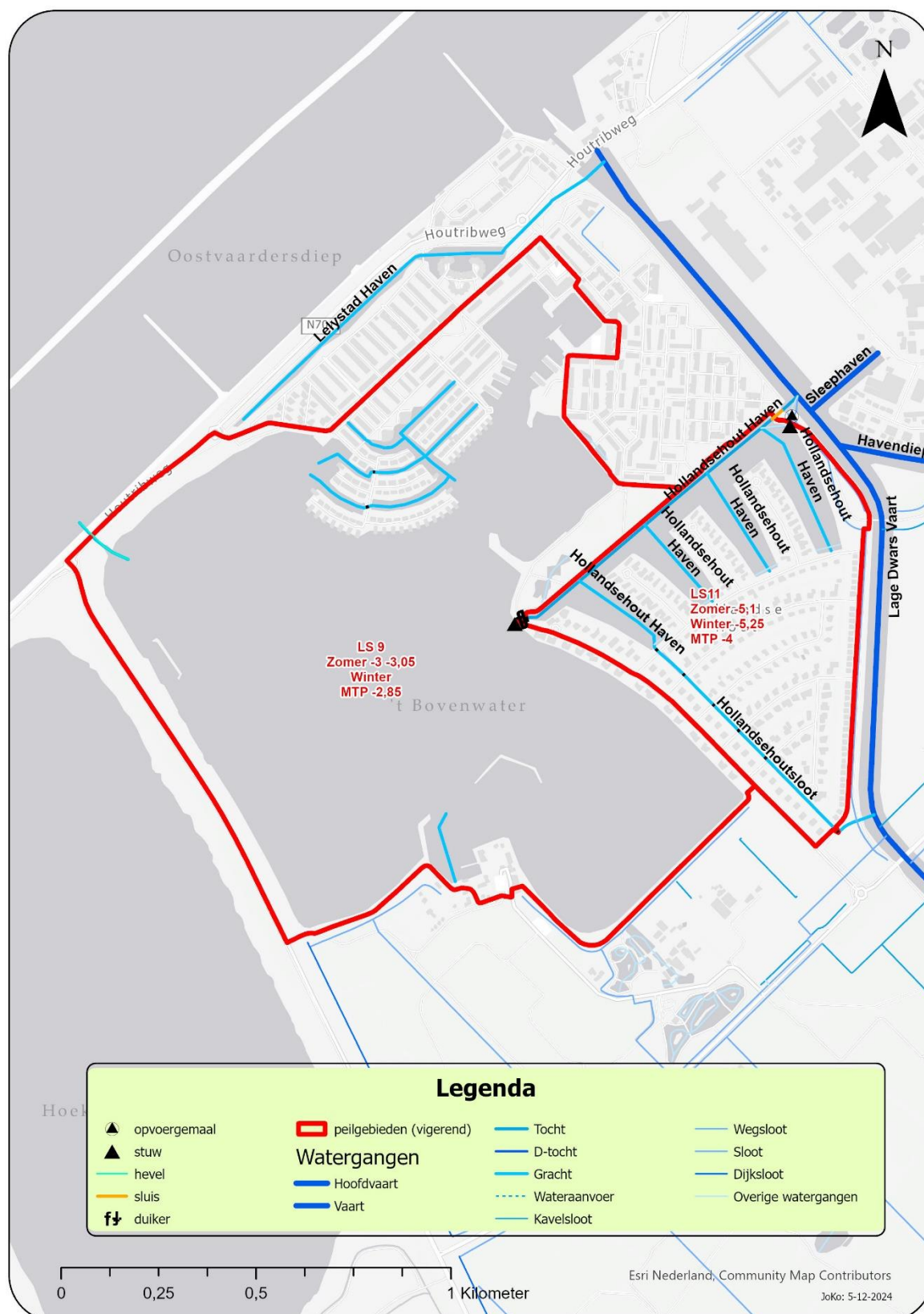
Landbouwkundige kwel: de kwel die optreedt op kavels en in kavelsloten;

M

Maaiveld daling: de zakking van het maaiveld, gewoonlijk als gevolg van zetting, krimp, klink en oxidatie;

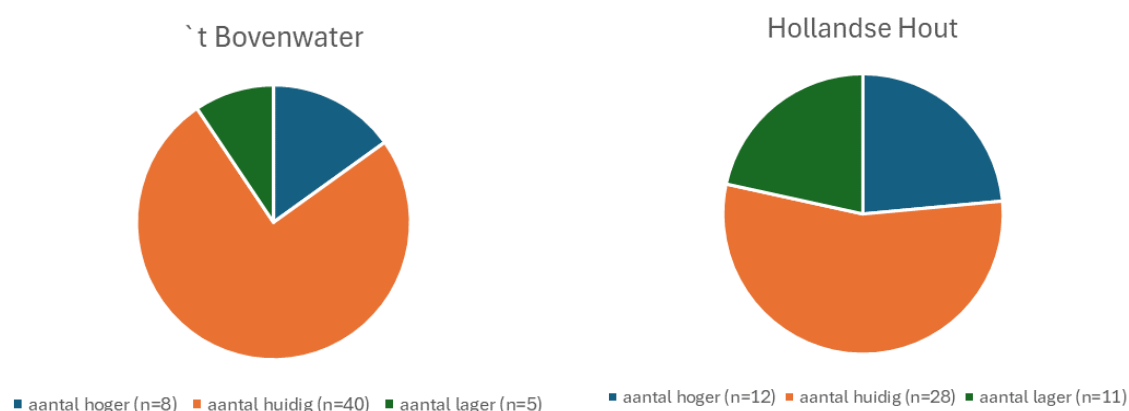
Maatgevende afvoer:	de afvoer die bepalend is gesteld voor het ontwerpen van waterhuishoudkundige elementen, deze afvoer wordt gemiddeld 1 à 2 dagen per jaar bereikt of overschreden (13 mm per etmaal);
N	
Normaalwater normpeil:	de gewenste waterstand in een waterloop behorende bij halve maatgevende afvoer (N.W.-normpeil);
O	
Ontwatering:	zie drainage;
Ontwateringsmiddelen:	drainagestelsel en kavelsloten;
Ontwateringsdiepte:	de afstand tussen het grondoppervlak en de hoogste grondwaterstand tussen de ontwateringsmiddelen;
Ontwerpafvoer:	zie maatgevende afvoer;
Oppervlaktewater:	het water dat stroomt of verblijft op het aardoppervlak;
P	
Peil:	kortstondig gemiddelde van de hoogteligging van de waterspiegel ten opzichte van een referentievlak (bijvoorbeeld NAP);
Peilbesluit:	een besluit (rechtsgeldig document) van een (kwantiteits-) waterbeheerder waarin voor een peilgebied het na te streven oppervlaktewaterpeil wordt vastgelegd;
Peilgebied:	een gebied waarin de waterlopen en waterpartijen in open verbinding met elkaar staan waarin één en hetzelfde peil wordt nagestreefd;
Peilregulerend kunstwerk	kunstwerk voor het regelen van het waterpeil zoals bijvoorbeeld een stuw of gemaal
Plaatshoogte:	hoogte van een element ten opzichte van een referentieniveau (bijvoorbeeld NAP);
Polder:	een gebied, dat door een waterkering beschermd is tegen water van buiten en waarbinnen de waterstand actief beheerd wordt;
Polderpeil:	Het peil dat in bemalen gebieden wordt nagestreefd. Er kan sprake zijn van een vast peil gedurende het gehele jaar of er kan sprake zijn van een zomerpeil en een winterpeil. Het polderpeil is een streefpeil. De werkelijke waterstand zal door weersomstandigheden rondom dit streefpeil fluctueren;
S	
Stijghoogte:	de som van drukhoogte in water en de plaatshoogte waar de drukhoogte is bepaald;
Streefpeil:	het na te streven oppervlaktewaterpeil bij bepaalde vastgestelde situaties;
Stuwpeil:	Het streefpeil in een gestuwd peilgebied. Dit is de stuwkruinhoogte van de afvoerende stuw plus de overstorthoogte van de basisafvoer. De basisafvoer is de afvoer die optreedt in een langdurig neerslagloze situatie, waarbij alleen eventuele kwel wordt afgevoerd.
T	
T100	Neerslag of afvoer situatie die statistisch gezien 1 x 100 jaar optreedt.
Tocht:	waterloop die voornamelijk gebruikt wordt voor de waterbeheersing van een polder (secundaire waterloop);
Totale kwel:	de som van de landbouwkundige kwel, de directe kwel en de dijkskwel;
V	
Vaart:	waterloop die gebruikt wordt voor scheepvaart (primaire waterloop);
Vrij grondwater:	zie freatisch water;
W	
Waterbeheersing:	het geheel van meten en regelen van debieten, waterstanden en stroomsnelheden voor het waterbeheer;
Watergang/ waterloop:	Een langgerekte verlaging in het terrein van natuurlijke of kunstmatige oorsprong die permanent of periodiek stromend water bevat. Bijvoorbeeld: tocht, sloot, wetering, vaart, gracht, kanaal, rivier, etc.;
Watersysteem:	een, in een bepaald gebied, aanwezig samenhangend geheel van grond- en oppervlaktewater (inclusief oevers, waterbodems en technische infrastructuur), de daarin voorkomende planten en dieren alsook de daarbij behorende chemische en biologische processen.

Bijlage 3 Waterhuishoudkundige kaart vigerende situatie

Bijlage 4 Uitkomst van de online inventarisatie

Voor zowel 't Bovenwater als Hollandse Hout geldt dat de meerderheid van de respondenten heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor een voortzetting van het huidige peilbeheer (zie Figuur 15). Het belangrijkste argument voor de voorzetting van het huidige peilbeheer is dat het gebruik en de terreininrichting is afgestemd op het huidige peilbeheer.

Figuur 15 wens t.a.v. het peilbeheer

In Tabel 9 zijn de uitkomsten van de online inventarisatie van de wensen voor het peilbeheer in 't Bovenwater opgenomen. 55 respondenten van de in totaal 1850 aangeschreven adressen ('t Bovenwater en Hollandse Hout) hebben gereageerd. De grote meerderheid van de respondenten wil het huidige waterpeil handhaven. Enkele respondenten willen een hoger peil met het oog op bodemdaling, recreatie, geschikt habitat voor vogels en verbetering van de waterkwaliteit. Daarnaast zijn er enkele respondenten die liever een lager peil zien vanwege golfslag, grondwateroverlast en de bestaande terrein inrichting.

Tabel 9 wens en motivatie t.a.v de waterstand van 't Bovenwater

wens t.a.v waterstand	motivatie voor de wens t.a.v. waterstand 't Bovenwater								
	Bodem daling	golfslag	Grondwater overlast	inrichting	ontbreekt	recreatie	vogel habitat	water kwaliteit	totaal
hoger peil	2				3	1	1	1	8
huidig peil		5	1	10	13	9		2	40
lager peil		1	3	1					5
onbekend					2				2
Eindtotaal	2	6	4	11	18	10	1	3	55

In Tabel 10 zijn de uitkomsten van de online inventarisatie naar het peilbeheer in Hollandse Hout opgenomen. 52 respondenten van de in totaal 1850 aangeschreven adressen ('t Bovenwater en Hollandse Hout) hebben gereageerd. De meerderheid van de respondenten wil het huidige waterpeil handhaven. Enkele respondenten willen een hoger peil met het oog op bevaarbaarheid en recreatie. Daarnaast zijn er enkele respondenten die liever een lager peil zien vanwege golfslag en grondwateroverlast.

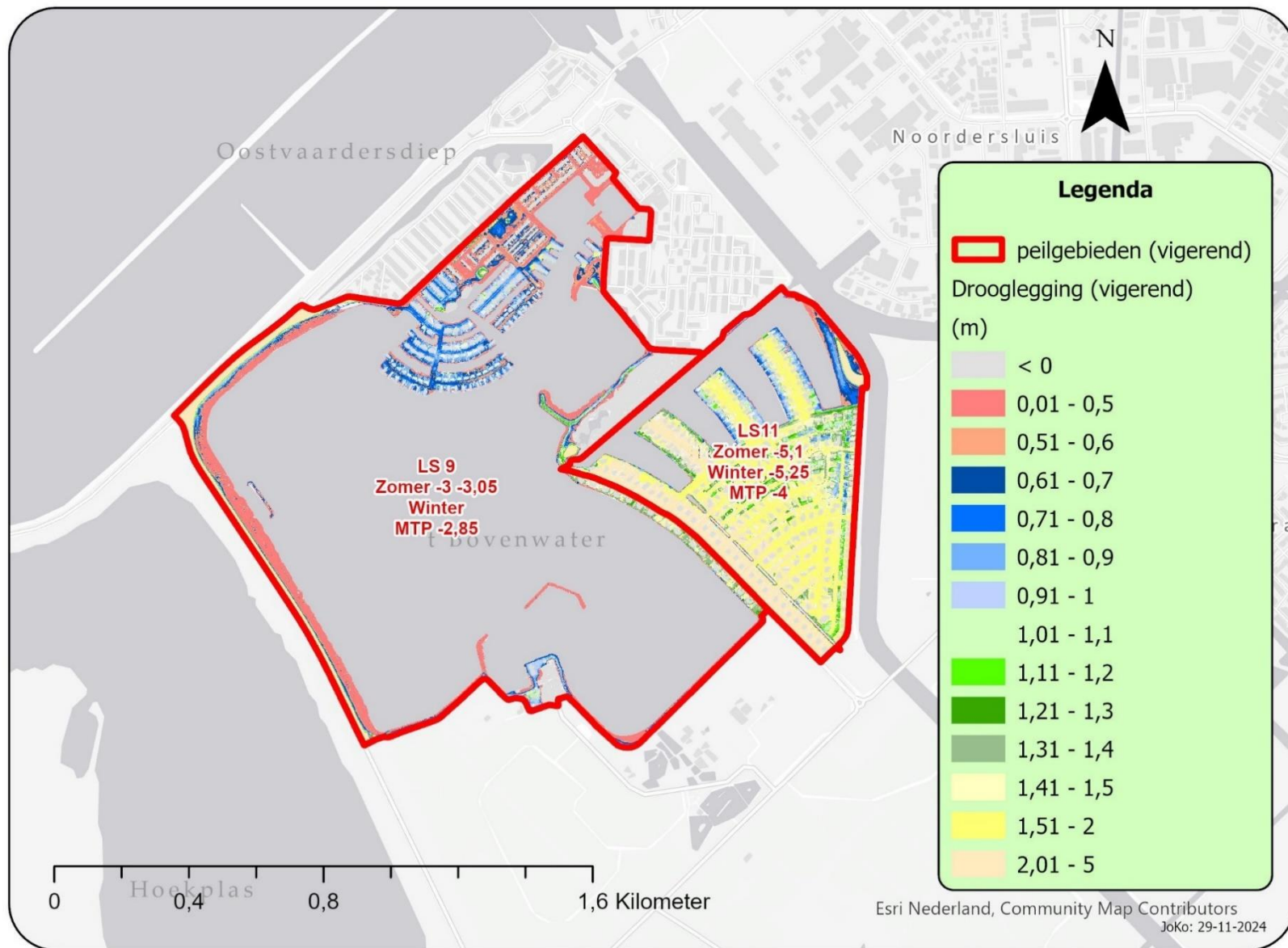
Tabel 10 motivatie voor de wens t.a.v. waterstand Het Hollandse Hout

wens t.a.v waterstand	motivatie voor de wens t.a.v. waterstand Het Hollandse Hout									
	Bodem daling	golfslag	Grondwater overlast	inrichting	natuur	ontbreekt	recreatie	vast peil	water kwaliteit	totaal
hoger peil						4	5	2	1	12
huidig peil	1	1	4	2	1	16	3			28
lager peil		1	9			1				11
onbekend						1				1
Eindtotaal	1	2	13	2	1	22	8	2	1	52

Bijlage 5 Waterhuishoudkundige kaart huidige situatie (praktijk) en voorstel

Bijlage 6 Drooglegging vigerend

Bijlage 7 Nota van zienswijzen

Inleiding

In de periode van 10 december 2024 tot 21 januari 2025 lag het ontwerp peilbesluit 't Bovenwater en het Hollandse Hout ter inzage. Dit ontwerp peilbesluit betreft een gedeeltelijke herziening van het peilbesluit Lelystad (2006) voor de peilgebieden 't Bovenwater en het Hollandse Hout.

Belanghebbenden konden reageren op het ontwerpbesluit. Dit is onderdeel van de voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Een reactie heet een zienswijze en wordt soms ook een inspraakreactie genoemd. Een bundeling van verschillende zienswijzen (inspraakreacties) is een 'nota van zienswijzen'. Zo wordt het voor de indieners en voor het waterschap duidelijk wat er leeft rondom het ontwerpbesluit en of het waterschap daarop inspeelt of in kan spelen door het ontwerpbesluit aan te passen.

De ter inzagelegging is op de volgende wijze kenbaar gemaakt:

- <https://zoek.officiëlebezoekingen.nl/> Waterschapsblad 2024, 26200
- De website van het waterschap (actueel – bekendmakingen)
- Een advertentie in de Flevopost Lelystad van d.d. 11-12-2024
- Mailing naar de 97 respondenten van de informele online inventarisatie (aanschrijving per briefpost van 1850 kadastrale adressen het peilbesluit gebied).

Vervolgprocedure

Na de besluitvorming door het Algemeen Bestuur sturen we een exemplaar van het vastgestelde besluit naar de inspraakgerechtigden die een inspraakreactie naar voren hebben gebracht. Daarna leggen we het definitieve peilbesluit gedurende 6 weken ter inzage. Belanghebbenden kunnen gedurende deze periode beroep instellen tegen het peilbesluit.

Zienswijze

In verband met privacy zijn de zienswijzen en de beantwoording daarvan geanonimiseerd. Alle zienswijzen worden in deze Nota van beantwoording beantwoord.

Zienswijze 1

Van: Bekend bij het waterschap
Ontvangen: telefonisch + bevestiging per e-mail

Betrokkene heeft telefonisch en per e-mail gereageerd op het ontwerp peilbesluit voor het peilgebied Hollandse Hout. Tijdens het gesprek is opgemerkt dat delen van het maaiveld binnen het peilgebied lager liggen dan het voorgestelde Maximaal Toelaatbaar Peil (MTP). Deze opmerking is geregistreerd als mondeling ingediende zienswijze.

Op basis van een eerste analyse is bevestigd dat bij een waterstand van -4,0 m NAP inderdaad inundatie optreedt op diverse locaties. Derhalve is medegedeeld dat op basis van deze zienswijze het maximaal toelaatbaar peil zal worden aangepast.

Antwoord 1

Op basis van analyse van de maaiveldhoogte in het peilgebied Hollandse Hout is gebleken dat er inundaties optreden vanaf een waterstand van -4,6 NAP. Het Maximaal Toelaatbaar Peil (MTP) zal worden aangepast naar -4,6 m NAP. Het Maximaal Toelaatbaar Peil is het peil waarbij inundatie (overstroming) optreedt vanuit de watergang. In het geval van extreme weersomstandigheden kan het peil verder stijgen dan het Maximaal Toelaatbare Peil. Het Maximaal Toelaatbaar Peil biedt daarom geen garanties op het voorkomen van inundatie.

Zienswijze 2

Inwoner van de wijk Lelystad-Haven, nabij 't Bovenwater, heeft telefonisch en per e-mail melding gemaakt van structurele grondwateroverlast onder de woning en op openbaar terrein (grasveld langs de Purmer). Deze overlast is sinds de aanleg van de wijk (1982) aanwezig. De indiener wenst geen verergering van de situatie als gevolg van peilwijzigingen.

Tijdens het contact is toegelicht dat binnen 't Bovenwater de peilmarge wordt aangepast in het kader van klimaatverandering (5 cm verruiming naar boven en beneden). De waterstanden uit de afgelopen jaren blijven in de praktijk ongewijzigd.

De zienswijze is mondeling ingediend en geregistreerd.

Antwoord 2

De woning van betrokkene ligt binnen peilgebied LVA.01, onderdeel van het peilbesluit Lage Vaart. Het huidige ontwerpbesluit heeft betrekking op 't Bovenwater en Hollandse Hout, en niet op peilgebied LVA.01. Afwatering in LVA.01 vindt plaats richting de Lage Dwarsvaart.

De ervaren grondwateroverlast is gerelateerd aan de ligging van de woning nabij het Bovenwater, waardoor de grondwaterstand dicht bij het maaiveld ligt. De afvoer van grondwater vindt plaats via sloten en drainage en valt onder stedelijk waterbeheer.

Stedelijk waterbeheer omvat de inzameling en het transport van afvalwater, hemelwater en grondwater. Op grond van artikel 2.16 van de Omgevingswet vallen onderstaande taken onder gemeentelijke verantwoordelijkheid:

- Inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- Hemelwatertaak;
- Grondwatertaak.

Gemeenten kunnen een gemeentelijk rioleringsprogramma opstellen ter uitvoering van deze taken (artikel 3.14 Omgevingswet). De gemeente is middels een afschrift op de hoogte gesteld van deze zienswijze.